

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaplovi ulici št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 16 h.

Upravnništva telefon št. 83.

Škof in duhovščina.

Odkar je vsled izredne nemilosti usode Anton Bonaventura Jeglič škof ljubljanski, se duhovščina čedalje bolj odtuje svojemu pravemu poklicu. Dušno pastirstvo je postalo postranska stvar, glavno delo je politika. Duhovščina je sicer vedno rada politizirala in rada agitirala, toda glavna stvar je bilo vedno le dušobrižništvo v pravem smislu te besede: moralna vzgoja preprostega ljudstva. Prej je bil duhovnik učitelj in tolažnik, svetovalec in prijatelj ljudstva, zdaj je samo še politični hujskač, organizator in strahovalec. Prej je duhovnik gledal, da ga je ljudstvo spoštovalo in ljubilo, zdaj mu je le na tem, da je ima v svoji oblasti. Duhovnik je postal demagogičen pustolovec in moral je to postati, ker bi sicer trpel škodo na svoji eksistenci.

Že dostikrat se je govorilo in pisalo, da škof protežira le tiste duhovnike, ki se odlikujejo kot vneti hujskači in agitatorji, naj bodo sicer še take slabi in nemoralni, in da prezira ter zapostavlja tiste duhovnike, ki posvečajo svoje moči dušnemu pastirstvu. Tudi iz duhovskih krogov so se že mnogokrat slišale take tožbe, seveda le v zaupnem krogu. Škofova telesna straža je vselej, kadar se je to izreklo, zaglala besen krik in tajila, da bi to bilo res.

Sedaj pa se je dogodilo, da je med duhovščino vladajoča nezadovoljnost dobila javnega izraza v uradnih spisih, in to je škofa tako zadelo, da se je tudi v javnem uradnem listu poskušal opravičiti.

Omenili smo že večkrat v zadnjih dneh, da je škof obelodanil obširno poročilo o pastoralnih konferencah lanskega leta. Na teh konferencah se je zgodilo, da so se vendar našli nekateri možje, ki so povedali škofu svoje mnenje. Iz trebarjske in iz vrhniške dekanije so odgovorili škofu bolj po ovinkih, seveda z vso spoštljivostjo in pre-

vidnostjo, da je puhla njegova misel, naj duhovniki snujejo izobraževalna, kegljaška, telovadna, strelška (!) in druga taka društva. Našla sta se pa tudi dva duhovnika, ki sta brez vseh ovinkov povedala svoje mnenje. Eden je, kakor smo že poročali, kar povedal, da taka društva nimajo niti sledu tiste veljave, kakršno jim pripisuje „preširna ljubljanska gospoda, ki je kruha pijana.“

Drugi se je izrazil prijazneje. Pisal je:

„Nekateri voditelji imajo navado, da vsako malenkost bombastično poročajo v časopise, nekateri iz dobrega namena, nekateri manj kremeniti značaji pa tudi zato, ker vedo, da jim ne bo škodovalo. Potrebo in delovanje teh društev bo torej lažje presojati tistemu, ki jih od blizu opazuje, kot onim, ki jih presojajo po poročilih in po vtisku, ki ga dobe o slovesnih prilikah, ko stopajo z društvi v dotiko. Duhovnik ustanovitelj velja za neutrudnega organizatorja, na vzgor ima dobro ime, prekaša svoje v pastirovanju še tako vestne sobrate...“

To je bridka obtožba za ljubljanskega škofa. Tu mu je duhovnik enkrat v obraz povedal, da krivično protežira duhovske politične pustolovce in zaničuje in zapostavlja tiste duhovnike, ki pošteno opravljajo dušno pastirstvo pa nočejo biti organizatorji.

Škof je na to ostro obtožbo, ki je bila — nota bene — izrečena v uradnem listu, odgovoril s pravo jezuitsko hinavščino in zvijačnostjo. Škof se opravičuje tako-le:

Kar se tiče delovanja duhovnikov, ga skušam vsestransko in objektivno presojevati. In kako se ne bi veselil, kadar gledam toliko gospodov duhovnikov, ki izpolnjujejo svoje duhovnopastirske dolžnosti vsestransko, pa se zraven trudijo še za potrebno družabno življenje. Dobro vem, da nima vsakdo za to potrebnih sposobnosti, in mu tega v

greh ne štejem, samo ako skuša na drug način isti namen doseči. Razume se pa tudi, da ne le smem, ampak moram na vse spretnosti gledati, ako se oddajajo razne, morda jako košljive župnije, kjer je delovanje zunaj cerkve neobhodno potrebno: za take ni vsak, če tudi sicer jako dober duhovnik.

Torej škof je vesel le tistih, ki se poleg dušnopastirskih dolžnosti trudijo tudi za družabno življenje, to je za društva, kolportazo, agitacijo itd. Sicer ni greh, če duhovnik ni sposoben za tako delo, a skušati mora ta isti namen doseči z drugimi sredstvi. Ako duhovnik torej ne doseže političnih uspehov, je v škofovih očeh slab in grešen duhovnik. Dragoceno pa je škofovo priznanje, da dobe boljše službe samo tisti duhovniki, ki imajo „vse spretnosti“, to se pravi, ki so politični agitatorji in hujskači. Škofovo opravičenje je le priznanje, da je bila obtožba njegovega sistema utemeljena.

Tako je sedaj iz uradnih spisov dognana koruptnost in krivičnost škofovega sistema na eni strani in nezadovoljnost vsaj enega dela duhovščine. Ako se uvažuje prav pasja odvisnost duhovščine od škofa, je gotovo, da je treba veliko poguma, predno duhovnik pove očitno svojo nezadovoljnost in izrazi svojo obsodbo o stvareh, o katerih ve, da se je škof vanje kar zagrizel.

Vzlic tej nezadovoljnosti seveda še misliti ni, da bi se razmere lekolikaj spremenile. Duhovnik je suženj svojega škofa, če hoče to ostati ali ne, je njegova stvar. Za uresničenje naših stremljenj je to popolnoma brez pomena. Naša stremljenja se uresničujejo tisti dan, ko bo omika osvobodila narod iz odvisnosti od duhovščine.

terih so mu prinesli součenci vsake počitnice iz Ljubljane. Zlasti se je navduševal za sveto poezijo in leto za leto pridno delal pesmice in črevlje.

V tem mi je položil Perogrizz tri liste na mizo. Vstal je dostojanstveno počasi, vzal prvi list in šel parkrat od okna do vrat. Tako veličastno stopajo le vladarji, velikaši in norci tega sveta. Obstal je sredi sobe, iztezal desnico in začel: „Tragedija od muh.

Oh! Muha se je zaljubila...
Juh! Muhec je njen ženin bil.
Ko sta se svahte veselila —
muhalnik je oba ubil!“

Početakoma nisem nameraval ustreči Perogrizzu; po teh prvih vrsticah pa sem spoznal, da je moj obiskovalec hud talent. Napisal sem mu tole oceno: — Predvsem je potrebno, da dramatik prodi v jedro duševnega življenja. Muha se je zaljubila: s tem je povedano vse. Tu se kaže umetnik po Minervini volji v vsi spretnosti in pomembni kratkosti. Le tega še ne vem, v koga se je zagledala nežna junakinja. Zato je naša pozornost tem večja. — Že besedica „Juh!“ nam napoveduje, da nam je pričakovati nekaj veselega. In res! Muha se ni za-

Pismo iz Hrvatske.

(Delovanje klerikalcev. — Reški dogodki. — Pravi razlogi razkola v stranki dr. Franka. —)
V Zagrebu, 10. prosinca.

Jeseni se je pri nas konstituirala izrazito klerikalna stranka pod firmo „Hrvatska krščansko-socialna stranka prava“. Že njen naslov kaže zadostno, kako licemersko je zvarjena ta stranka. Kakor kakšen Žid kličejo: česa izvolite? Evo — vse je dobiti pri nas: hrvatska in krščanska in socialna in končno — računati je treba tudi s popularnostjo in s tradicijo — ona je tudi stranka prava. Pri nas imamo torej tri stranke prava: Frankovo „Starčevićansko stranko prava“, rezolucijsko „Hrvatsko stranko prava“ in evo sedaj še „Hrvatsko krščansko-socialno stranko prava“. Vse te stranke imajo enak politični „program“ iz l. 1894., ki v nekaj vrsticah navaja rodoljubno geslo, združenje hrvatskih dežela v okviru habsburške monarhije. Frankovo stranko deli od „Hrvatske stranke prava“ edino reška rezolucija, ki jo prva smatra za „izdajstvo“, dočim se tretja stranka prava loči od prvih dveh po svojem izrazitem klerikalizmu, dasi ste tudi obe prvi dokaj ostro klerikalno pobarvani.

„Krščansko-socialna“ stranka ima za svoje glavno glasilo dnevnik „Hrvatstvo“, ki ima konstantno sušico na naročnikih. Velik deficit je do zadnjega časa pokrival nadškof Posilović. Sedaj so nabrali z raznih strani kapital in si zgradili svojo hišo, kjer so namestili moderno (to je edina moderna stvar pri njih!) urejeno veliko tiskarno. Razen tega še snujejo „katoliško banko“. Imeli bodo torej vse, — samo se še ti vražji pristaši slabo love na vado. Furtimaši — tako jih navadno imenujejo — čutijo, da bodo slabo uspeli v narodu, zato so prišli — v prvi vrsti djakovski klerikali — na šudno misel, naj se jih čim največ od njih vtihotapi v hrv. stranko prava, ki je najmočnejša stranka v

saboru. Ta je sicer v koaliciji z brezbožnimi naprednjaki, a baš zato je treba napeti vse sile, da se ta koalicija razbije v svrhu, da ostanejo naprednjaki osamljeni in da se uniči njihova agitacija v narodu. Tako postopajo vsi popi v narodu: vsi so naenkrat člani stranke prava, sicer pa snujejo „kršč. socialne“ organizacije. Njihov kandidat je bil nedavno tega v Garčinu župnik Novosel, ki je bil pristaš že raznih strank. Toda njim je največ ležalo na tem, da pride čim največ popov v sabor. Evo, kakšen škandal so sedaj izvali!

V sredo, 16. t. m. bo naknadna volitev v Cerni (v Slavoniji.) Ta okraj je zastopal pokojni S. Kutuzović, tamkajšnji posestnik, ki je zgolj s svojo osebnostjo pridobil ta mandat stranki. 3. maja je kandidiral kot divjak in stopil v stranko prava šele po volitvi. Njegov protikandidat je bil takrat s strani stranke prava in koalicije dr. Jančiković, ki je pa odstopil od kandidature na volišču. Sedaj je stranka prava naravno proglasila njega za kandidata. Toda preje se je morala sporazumeti s tamšnjimi duhovniki (ne z narodom), ki so po povelju iz Djakova hoteli kandidirati nekega profesorja teologije.

Šele na intenzivne prošnje je odstopil ta klerikalec od kandidature. Razen tega je moral kandidat dr. Jančiković oditi v Djakovo ter tam kaj moliti spokorniki kredo.

A kaj se je sedaj zgodilo? Oficialni kandidat stranke prava dr. Jančiković je z zaupanjem obiskoval razna župnišča, a za njegovimi ledji se je dvignil župnik Seno ter kot član stranke prava proglasil sebe za kandidata.

Dr. Jančiković je torej ostal brez pristašev! Duhovniki tega okraja so nato, ko so se sporazumeli z zagrebškim vodstvom in ko je bila že proglašena Jančikovićeva kandidatura, sklicali svoj konventikel, da ponovno sklepajo o tem, koga da bodo kandidirali...

LISTEK.

Perogrizz.

„Dober dan, ljubi gospod! Čast mi je, da se vam smem predstaviti: Perogrizz, pesnik!“

S temi besedami me je iznenadil krepak možakar z visečimi brkami, okoli sedemdeset let težak. Sedel mi je v roko, se ozrl po sobi in nageljal: „Ako tudi brez miru okrog divjam, vendar ne najdem nikjer nobenega založnika za svoje krasne pesmice! Takajle jih imam v cekarju! Vse so lepe; pa se samo norca delajo z mojimi „Poezijami“. Posebno ošaben založnik mi je celo nasvetoval, naj krstim svoje pesnitve „V obliach krompir!“ Vi, gospod, mi morate pomagati! Ne, ne bojte se, saj vas ne bom moril z vsemi, preberem naj vam jih samo tri! Vi pa mi spišite, prosim, odkritosrčno kritiko in me priporočite, da dobim založnika!“

Perogrizz je sedel, brskal po cekarju in iskal svojih najlepših umotvorov; obenem pa mi je podal svoj životopis. Porodil se je v skromni

bajti. Oče mu je bil črevljar in godec. Ker je bil Perogrizz bistra glavičica, so ga dali v gimnazijo. Preril se je srečno do tretje šole. Da ga ni usadila zla sreča, bi bil postal ugleden škric. Zalibog pa se je grdo razprl z zagrizenim nemškutarskim profesorjem, in ta mu je uničil sijajno karijero. Oče so ga poklicali domov v črevljarnico. Toda fanta niso mikali škornji in črevljarski stolček; rajši je zlagal okrogle pesmice. Kar naenkrat je obesil knefro na klin, pa odnesel šila in kopita z družbo čeških godev in si širil duševno obzorje po krčmah in sejnih, pod milim nebom in listnjakih. Ali predla mu je slaba; godeci so ga topli, kadar je zaspan zagodel napačno in še črevlje jim je moral snaziti! To je bilo pesniško navdahnjenemu mladeniču predebelo. S solzami v očeh je namazal neko noč vsej družbi škornje zunaj in znotraj z moko ilovico in jo popihal domov. Oča so skesanega sina pošteno zlasali in zuhali, kakor se spodobi, naposled pa so klavrnega grešnika sprejeli za praktikanta v svoji delavnici. Kadarkoli je utegnil, je Perogrizz zmiraj prebiral knjige, ka-

ljubila narobe in ni pregrešila nobene srčne mezanianse s kakšnim vihravim čmrcljem ali sršenom, ampak izbrala si je solidnega Muhca, mladeniča, njej menda enakega glede premoženja, olike in značaja. Tudi precej lep fant je moral biti ta Muhec, sicer se junakinja ne bi bila vanje zaljubila takoj v prvi vrsti. Toliko je bil pač vreden kakor Goethejev Werther v sentimentalno modrem fraku in strastno rumenem telovniku!

Perogrizzova tragedija je res popolnoma od muh. Usoda junakova in junakinje je odvisna od sile, ki je hujska, močnejša nego volja obeh trpinov. Vendar je ta sila (muhalnik) nekaj čisto prirodnega, akotudi je odeta s tenčico tajnosti. Nihče ne ve, kdo je zamahnil z muhalnikom. Mistični čar tajnopolnega, čudovitega dogajanja pa bo vedno mikal in zamikal človeško srce.

Doslej se še ni posrečilo nikomur, da bi bil spisal dovršeno tragedijo s štirimi vrsticami. Pesnik nas ne muči z dolgimi dejanji in nas ne dolgočasi s praznimi besedami o obupnem boju dveh nesrečnih bitij proti gigantskemu muhalniku. S štirimi kratkimi stavki

je opravljena in podelana vsa nesreča; obdinstvo ne trati dragocenega časa in gre lahko prej večerjat in spat. Že zaradi tega prav toplo priporočamo to igro tudi manjšim odrom po deželi. Ne ženiramo se trdit, da kaj podobnega ne bi bili spisali vsi skupaj, kolikor je mojstrov dramatikov, niti Eshil, niti Sofoklej, Evripid, Shakespeare, Goethe, Kleist, Hauptmann, niti noben drug. Kdo naj bi pa tudi tako izborno zadel ta glas, tako tožen in pa mehak, ta pristrčni glas, ki od kraja do konca preveva vso pesem in nam razodeva vso neskončno plemenito ljubezen rahločutnega Perogrizza do zatiranih muh.“

Pesnik moj je zadovoljno počimal z glavo in mi prebral drugo pesem: „Ljubici.“

Je bela in rdeča
in modra kot kri,
slovensko zastavo
visoko drži!“

„Imenitno! Gigantesque!“ sem ga pohvalil in jel ocenjevati: „Kako veličansko je napredoval naš Perogrizz tako v kratkem! Od muh do vertebra-tov, kako genialen skok! To veličastno pesem moramo prištevati najlepšemu

Zagrebsko vodstvo stranke prava je to postopanje silno osupnilo. Toliko so se zanašali na te duhovnike, da jim bodo ojačali stranko, po njihovi želji so razbili volilno koalicijo z naprednjaki, a sedaj vračajo tako!

Razen dr. Jančkovića in župnika Senca kandidirajo v tem okraju še Frankovec dr. Abjanić, predsednik „seljaške stranke“ S. Radić in naprednjak S. Jurić.

Klerikalci so najbolj boje naprednjakov, zato opominja hrvatska stranka prava duhovnike, naj se zaboga zedinijo, ker bi sicer zmagal naprednjak, dasi še v tem okraju napredna stranka pravzaprav ni niti organizovana.

Tako se maščuje hrv. stranki prava njeno bratstvo s klerikalci.

* * *

Zadnje čase se javnost zopet bavi s položajem na Reki, ki danes faktično ne pripada ne Ogrski ne Hrvatski. Ogrska vlada je izdala nove naredbe, s katerimi se mora uvesti madžarsčina pri vodstvu matic. Proti temu so protestirali Italijani, ki hočejo, da ostane samo italijanski jezik. Baš v stanovskem vprašanju so se zedinili Italijani in hrvatski odvetniki ter so protestirali proti uvedanju madžarskega jezika pri sodiščih, kakor tudi proti drugim reformam, sklicujoč se na hrv.-ogrsko pogodbo iz l. 1868. Znano je, da bi po tej pogodbi morala Reka pošiljati dva svoja zastopnika v hrv. sabor, toda to se ne godi, ker reški avtonomasti prezirajo ta temeljni zakon. Toda sedaj v stiski se oprijemljejo Hrvatov in jih hočejo mešati v boj proti Madžarom. Iz Reke se pošiljajo sedaj tendenciozne brzojavke; kadar Italijani demonstrirajo proti Madžarom, se takoj javlja, da so tudi Hrvati demonstrirali. Po sili se hoče izmisliti nekaka sloga med italijanaši in Hrvati, in to samo zato, da padejo batine na pleča Hrvatov.

Na Reki je namreč, kakor sedaj stoji stvari in še za dolgo, edini sovražnik Hrvatov italijanstvo. Najhujši reški iredentariji so sami rojeni Hrvati. Ti renegatje s peščico pravih Italijanov ne dajo Hrvatoma ne drobtine kakih pravic, ne dajo jim ne ene ljudske šole. Ker vse, kar bi popustili Hrvatoma, bi pomenilo za nje smrt. Hrano dobivajo edino od priseljenih hrvatskih elementov, ki se žalibog lahko poitalijančijo.

Šele zadnje čase, vsled znanih sokolskih demonstracij, se vse bolj zbujajo hrvatska zavest in se strogo loči hrvatski tabor od italijanskega. Gospodarski bojkot Hrvatov proti italijanašem se izvaja v popolni meri.

Hrvatoma vsled tega ne preti pogin od madžarizacije, pač pa od italijanašev, zato bi zadnji sedaj radi potegnili v svojo borbo Hrvate, da bi jih potem tem lagje podavili.

* * *

Zvedel sem te dni zaupne za neke zanimive podrobnosti o razkolu v stranki dr. Franka.

Kakor znano je bila 27. decembra l. l. v Zagrebu mala konferenca prištev, ki je po dolgem posvetovanju sklenila, da stranka ostane složna kakor dosedaj. — No ta sklep je začuden. V resnici se je sklenilo, da se ves spor med Frankovo klico in pristajali dr. Mile Starčevića končno reši meseca februarja. Izvoljen je bil tudi odbor petih članov, ki naj preišče račune dnevnika „Hrvatsko pravo“ ter določi terjatve dr. Franka. Njegovi nasprotniki namreč zahtevajo, naj list preide v last stranke, ne pa da služi le Frankovi dinastiji. Zahtevajo pa tudi odločno, da dr. Frank odloži predsedstvo, ker je šestokrat počenjal največje napake, ne da bi bil vprašan stranko. Stranko je vedno postavljaj pred gotova fakta, a stranka je potem morala trpeti.

Najprej je dr. Frank obetal, da takoj odloži častno mesto, a sedaj je to odložil za — dva meseca.

Državni zbor.

Dunaj, 11. januarja. Zbornica se je ves dan bavila z zakonom o varstvu volilne svobode, a še ni prišla do zaključka. — Posl. Choc je predlagal v smislu kancelarpara grafa tudi za vse javne funkcionarje, ki bi hoteli vplivati na volilce, posebne kazenske določbe. Rekel je, da živi češki narod pod upravo tuje države ter vsled tega nima nikakega zaupanja do oblasti. — Justični minister Klein je pojasneval, da uradniki, ki bi skušali v službi vplivati na volilce, itak zapadejo kazenskemu zakonu, in sicer zaradi prestopka, kar se hujše kaznuje, kakor pa po Chocovem predlogu. — Posl. dr. Sobotka je polemizoval z ministrom, češ, da se še nikoli ni zgodilo, da bi bila vlada nastopila proti svojim okrajnim glavarjem in uradnikom. — Posl. Noske je dokazoval veliko hinavščino krščanskih socialistov ter izjavil, da tisti poslanci, ki hočejo imeti kancelarparagraf, želijo le dati cerkvi mir ter hočejo, naj bi ne bila več torišče političnih strasti. Govornik želi, naj bi se ohranila svojemu prvotnemu namenu, da bi bili njeni duhovniki tisti, ki ne trosijo po občinah sovraštva, temuč mir in spravo. — Posl. dr. Adler je dokazoval, da bo zakon o varstvu volilne svobode zadel le delavce, gospoda bode lahko pritiskala na podrejene volilce z vsemi sredstvi, delavca pa bode takoj zaprl, ako bo hotel pridobiti svojega tovariša. Zato je njegova stranka za največje varstvo volilne svobode, toda proti temu zakonu. Glede kancelarpara grafa je izjavil, da je njegova stranka sploh proti vsakemu izjemnemu zakonu. Duhovniški agitacija se z denarnimi globami sploh ne da zatreti; ravno nasprotno bi se zgodilo, da bi bil duhovnik, ki bi moral plačati par kron globe, takoj proglašen za mučenika, kar bi zelo dobrodošlo tem gospodom pri

agitacijah. Soc. demokratje se ne bojijo slorabe prištev, ki rodi največjo škodo cerkvi sami. Duhovnikom se valed tega ne sme braniti, da bi ne kompromitovali cerkve. — Debat o prvi skupini se je zaključila, nakar je začel govoriti glavni govornik contra grof Sternberg, ki je dokazoval, da je justični minister največji soc. demokrat. Napadal je justičnega ministra, ki je rekel, da se cesarski uradnik ne sme vmešavati v volitve. Vsakega uradnika je temuč dolžnost, delati proti soc. demokratu, tudi z nečastnimi sredstvi. — Pri glasovanju je bila prva skupina zakona sprejeta z dodatkom posl. Erba glede šestletnih pravnih posledic. — Potem se je začelo razpravljati o drugi skupini (kazenske določbe za razbitje volilnih shodov). Proti je govoril posl. Fresl, nakar se je razprava prekinila do jutri.

Iz klubov in odsekov.

Dunaj, 11. januarja. Danes popoldne je bila seja klubovih načelnikov, da doženo končno program za zadnje zasedanje državnega zbora. — Posl. dr. Šusteršič se je zavzemal za naglo rešitev krošnjarskega zakona. — Posl. dr. Lueger je zahteval rešitev zakona o umazani konkurenci. — Posl. dr. Kramar je predlagal, naj zbornica dožene v jutrišnji in ponedeljkovi seji zakon o duhovniških plačah in o umetnem vinu. Poslanci Pernerstorfer, Chiari, Gross in Hofmann-Wellenhof so se odločno izrekli proti temu, da bi prišla kongrua pred zakonom o uradniških plačah na vrsto. — Izvolil se je pododsek, ki je izdelal natančni program, tako, da pride prihodnji teden na vrsto uradniški zakon, nato pa kongrua.

— Proračunski odsek je razpravljaj v večerni seji o izrednem kreditu za armado in mornarico v znesku 216.167.000. Po kratki debati se je predloga sprejela ter se začelo razpravljati o regulaciji plač državnim uradnikom in slugam. Pokritje za to zahtevo znaša 34 milijonov kron. — Ustavni odsek je odobril konferenčne akte iz maroške konferenice.

Novi obrtni zakon pred gosposko zbornico.

Dunaj, 11. januarja. V današnji seji se je gosposka zbornica borila edino le z novim obrtnim zakonom ter ga po kratki debati sprejela tudi v tretjem branju. Govorila sta le trgovinski minister dr. Fort in predsednik trgovske zbornice Neumann. Na pritisk javnosti je trgovska zbornica opustila vse strožje spremembe na zakonskem načrtu. Tako se je opustil nameravani dostavek k § 37 glede vajencev. § 38 a dopušča trgovcem jemati mero za izdelovanje obleke, ako so imeli tako pravico 1. januarja 1907. Pri javnih trgovskih družbah je treba le enemu družabniku imeti dokaz usposobljenosti, do

čim je poslanska zbornica zahtevala usposobljenost za polovico družabnikov. Trgovina s pivom v steklenicah se izbriše iz koncesije ter ima vlada pravico, da naredbenim potom koncesijonira to trgovino.

Odbor stalnega obrtnega odseka je imel takoj po sprejetju zakona v gosposki zbornici sejo ter sklenil po kratki debati, da se vsem parlamentarnim strankam priporoči, naj sprejme sklepe gosposke zbornice nespremenjene.

Mirovna konferenca v Hagu.

Dunaj, 11. januarja. Med avstrijsko, nemško in italijansko vlado se vrše že nekaj časa brzobjavna pogajanja o postopanju teh treh velesil na bodoči mirovni konferenci v Hagu. Pri prvi konferenci te tri vlade niso postopale složno, zato pa se je sedaj sklenilo, da dokažejo trdno trozvezo s tem, da bodo delegati vseh treh vlad stali skupne predloge in skupno glasovali.

Bolgarija in Turčija.

Sofija, 11. januarja. Sultan je podpisal trgovinsko pogodbo med Bolgarijo in Turčijo. Obenem je prišel v Carigrad turški komisar Sadik paša iz Sofije, da poroča o političnem položaju na Bolgarskem in o nakupu orientalske železnice.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 11. januarja. Vojno sodišče je obsodilo morilca, ki je umoril generala Pavlova, na smrt. Morilec noče povedati svojega imena. Car je zapisal na poročilo o Pavlovi smrti: „Težko nadomestljiva izguba častitega in hrabrega moža“.

V vladnih krogih je smrt generala Pavlova povzročila veliko razburjenje in zaupanje do Stolypina je močno padlo, ker je politična policija vedno poročala, da so revolucionarji že davno zatrti. Govori se zopet o vojaški diktaturi. Takoj po umoru je car pozval Stolypina k sebi v Carsko selo.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 11. januarja. Koncil vseh francoskih škofov je sklican že na dan 15. t. m., da se škofje dogovore, kako naj postopajo napram novemu zakonu glede ločitve cerkve od države. Duhovništvo pričakuje z velikim nemiro tozadevne papeževe odredbe. Verniki pa skoraj sploh ne vedo za ta koncil. Bogoslužje se vrši kakor poprej, vendar je obisk cerkev čimdalje manjši in ljudstvo se sploh čimdalje manj briga za duhovnike.

Predsednik sodnega IVora v Troyesu, ki je v neki razsodbi izjavil, da se je država polastila vsega cerkvenega premoženja, pride zaradi teh besed pred kasacijsko sodišče.

Rim, 11. januarja. Papež je izdal obširno encikliko na francoske škofje, kjer odklanja vse zakone in odredbe francoske vlade.

Nemško-ameriška zveza.

London, 11. januarja. Velike senzacije je obudil članek ameriškega „Timesa“, ki priporoča ameriško-nemško zvezo proti angleško-japonski zvezi. Berolinska oficiozna „Kreuzerzeitung“ pozdravlja to misel ter piše, da bi Nemčija ne gledala mirno, ako bi angleško-japonsko brodevoje hotelo iztisniti ameriško brodevoje iz Oceansa.

Nemiri na Kitajskem.

London, 11. januarja. Vsled privatnih poročil nemiri v kitajski pokrajini Kiangsi še vedno niso penehali. Puntarji so se umakali v gore. V Sangtungu je prebivalstvo zelo razburjeno vsled neprestanih reparskih napadov. Vse priča, da so nemiri tajno organizovani. Prebivalstvo z dežele beži v mesta in trdnjave, kjer je varnejše pred roparji.

Obrtni vestnik.

Nove določbe o plačevanju naročnine za uporabo telefonskih naprav. Trgovinsko ministrstvo je izdalo koncem prošlega leta novo uredbi, ki določa plačevanje naročnine za uporabo telefonskih naprav v lokalnem prometu. Hkratu je izdalo naredbi, ki določa pristojbine za poštni promet. Zadnje-omenjena naredba, ki izpreminja določbe o plačevanju poštnine, stopi v veljavo dne 16. januarja t. l., določbe novega telefonskega reda pa zadobe veljavnost za one telefonske naročnike, ki so pri razglasitvi naredbi že imeli telefonske postaje, dne 1. julija 1907; za nove naročnike veljajo takoj določbe novega telefonskega reda. Ko se je svoj čas zvedelo o vladni nameri, da se premene in povišajo obstoječa postavna določila glede poštnih in telefonskih pristojbin, se je čulo od mnogih strani pomisleke proti takemu postopanju, češ, da vlada ni opravičena brez dovoljenja državnega zbora povišati pristojbin, ki so spriči dejstva, da ima država v pošti, brzobjavu in telefona monopol, v bistvu davek svoje vrste. Uveljavljenje obeh omenjenih naredb kaže, da je šla vlada preko teh pomislekov na dnevni red ter da si lasti pravico, izrabljati pošto, brzobjav in telefon kot fiskalična sredstva po svoji volji. Vse te prometne naprave so torej instrumente v rokah vsakokratnega ministrstva, ki se jih poslužuje, kakor mu prav; v takih razmerah je vsak napor gospodarskih korporacij in celo njih dokazovanje o škodi, ki jo nareja povišanje prometnih pristojbin kupčijskim slojem, brezuspešno, ako se vlada postavi za takozvane neodbitne državne potrebe.

Dobili smo torej nov poštni red, in z njim nekaj višjih poštnih pristojbin, o katerih smo že poročali v našem listu. Deležni pa postanemo, odnosno smo postali tudi dobrot novega telefonskega reda. Dve slabi strani ima nov telefonski red. Pred vsem uvaža nov sistem za računanje telefonskih pristojbin, ki je nepregleden in ne lahko umljiv ter daje obilo prilik za šikane in samovoljnosti. Potem pa se telefon vsled novih določb podraži, kar se z modernimi zahtevami, da bodi uporaba običil cena in dostopna najširšim krogom, nikakor ne strinja. Doslej so lastniki telefonskih naprav plačevali takozvano

 Dalje v prilogi

cvetju slovenske lirike. Da, te besede so neumrjoče! V svetovni književnosti nimamo kratkomalo nobenega proizvoda, ki bi se mogel dostojno primerjati tej epohalni kitici. Res ne vemo, čemu bi se čudili bolj, ali izvirni, vzneseni misli ali prirodni eleganci Perogrizovega izražanja.

Pesnik mi je prijazno namežiknil in mi bral v presledkih tretjo, poslednjo pesem: „Bela devica.“

Oj, stojaj mi, ljubljanski grad, pozdravljam te stotisočkrat! Glej! Solnce sije, megle ni, in ura je natanko tri.“

Tako je deklamiral vedno glasneje, jaz pa sem ocenjeval: „Ali ne done ti stih tako preprosto in blagoglasno, kakor pristna narodna pesem? In vendar, koliko kipečega čuvstva je v pozdravu! Posebno hvalevredno je pa to, da je Perogriz tako natanko označil vreme in čas, najbrže po srednjeevropskem času, zakaj na ljubljanske ure se ne zanaša noben izkušen moč. S to natančnostjo nam je pokazal Perogriz, da ni samo dramatik in lirik, ampak tudi epik. Pravi epik nam takoj pove, kakšno vreme je, če solnce mrka ali luna trka, koliko bo skidati snega itd.“

„Po bregu hodi mi devica, kot kreča bela so ji lica, kot kreča bel je njen život od nog do glave, saperlot!“

„Ali ni to krasno, saperlot!“ sem nadaljeval oceno. „S sabo in s svetom razprta devica išče samote ob Ljubljani; blede je; življenje se ji gnusi. Upajmo, da se ji ne bo godilo tako slabo kakor nesrečni Muhi!“

„Ljubljana, bistra hči planin, prekrasna sredi je ravnin. Ljubljana lepo šumi, šumlja in se naprej vali.“

— So ljudje, ki najdejo povsod le grdo stran, lepote pa ne marajo videti nikjer. Doslej še ni trdil nihče, da bi bilo Ljubljana prekrasna; zdaj pa se je vzdignil mož, ki nam odkriva njene čare. Da Ljubljana ni hči planin, to ve vsakdo. Pa to je vseeno. Shakespeare se tudi moti, ko pošilja ladje proti češki morski obali.

„Devica v vodo mi strmi, po strani glavico drži... Na suhem malce postoji, potem v valove se spusti!“

— Torej že zopet nesreča! Sicer smo pa tudi pričakovali nekaj hudega, ker je devica držala glavico po strani. Srce se nam krči od žalosti, zakaj v Ljubljani je mnogo vrtincev in kotel.

„Valovi tu globoki so, devica bela — kaj bo to? — Gavrani črni krokajo, na Golovcu stanujejo.“

— Kaj bo? Tako se v strahu in solzami povprašujemo tudi mi. — S posebno finim čutom si je izbral Perogriz črne krokaje kot štatiste za mrtvaške ptiče.

„Kot kafa je tam zginita pa spet na vrh priplaval, na vodi se je guncala: devica — raca je bila!“

— Hvala Bogu! Oddahnemo se globoko in vprašamo: Ali ni to pristni humor, dobro zabeljen s kislimi solzami? Kaj nam je treba Perogriza, slovenskega Hans Sachsa, še priporočati založnikom in plačujočemu slavnemu občinstvu? Kakor Hamlet o svojem očetu, recimo tudi mi kratko: Perogriz je pesnik!

Hvaležni Orfej me je prijazno potrkal po rami, shranil moje oceno v oekar in mi obljubil, da mi naredi za „nepriistransko in pravično“ kritiko zastoj nove škornje, ki se bodo gladko rimali z mojima nogama. Bog mu daj zdravje in radodarnega založnika!

Rado Murlik.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

— Pazite na ranjenca, jaz grem v samostan klicat pomoč, je osorno velel kupčevalec s konji in hitro odšel.

Asunta je vzela Kržanovo glavo v naročje in plaho zrla v ta upadli, blede obraz.

— Težko je ranjen in premagal se je dobro uro, ne da bi bil potožil, ne da bi bil le enkrat vzdihnil. Kdo je ta mladenič? Naj bo kdor hoče, gotovo je le, da je plemič, kakršnih je malo na svetu. Plemič, ki je res plemenit!

Svojemu gospodarju sicer zvesto udani Tomo je skrb za Kržana popolnoma prepustil tuji dami. Ne le vsled tega, ker je vedel, da Kržanu itak ne more pomagati, marveč poglavitno zaradi tega, ker je bilo vse njegovo zanimanje osredotočeno na kupčevalec s konji. Ze med vožnjo po morju so se v njegovi glavi porajale čudne misli, a zdaj so ga popolnoma prevzele.

— Kdo je ta človek? Kaj hoče mojemu gospodarju? tako se je vpra-

ševal Tomo. Meni je dal tri tolarje, da sem ga peljal v grad. To je že sumljivo, jako sumljivo. Potem je šel z gospodarjem in z mano na morje. Tega mu ni bilo čisto nič treba, a šel je prostovoljno v smrtno nevarnost, mesto da bi doma ležal na postelji in pil vino. To je še dosti bolj sumljivo. Rekel je, da je kupčevalec s konji, a veslati zna bolje kot jaz in kar vidi se mu, da je na morju doma. Kdo je ta človek? Tako osorno nastopa, kakor bi bil velik gospod, a močan je, kakor medved. In zdaj je šel sam klicat na pomoč, dasi je tod neznan in ve, da sem jaz tod doma in me pozna vsak samostanski človek. Če to ni sumljivo, potem ne vem, kaj je še sumljivo.

Tako je, naslonjen ob svojo železno palico, modroval Tomo toliko časa, da je zagledal bližajočo se luči in čul korake. Kupčevalec se je vrnil s samostanskim valptom in njegovimi hlapi, ki so prinesli s seboj dve nosilnici. Položili so Kržana in starega gospoda, ki je bil tako slab, da se ni mogel premakniti, na nosilnici in jih odnesli.

Naenkrat je zapazil Tomo, da so nosilci namesto v valptovo hišo za-

stavbno pristojbino v znesku 100 K, ako postaja ni bila oddaljena več nego 500 m od centrale, sicer pa ob večji oddaljenosti za vsakih nadaljnjih 100 m 30 K več. Bilo je to enkratno plačilo za gradbene stroške. Vrh tega pa je bilo po vseh mestih razen na Dunaju plačevati letno naročnino v znesku 100 K brez ozira na število telefonskih pogovorov ter brez ozira na število naročnikov posameznega omrežja. Država pri tem ni trpela škode, imela bi bila lahko še znatnejše dohodke, da je razumnejše postopala in omogočila dostop v vrste naročnikov tudi manj premožnim. Ker pa so bile centrale mnogih omrežij od početka že premajhne, je bilo čisto težko sploh zagotoviti še telefonske postaje. Na mesto stare uredbne, stopi sedaj nov sistem. Pred vsem pride v postev po novem sistemu število naročnikov pri telefonskih omrežjih v posameznih mestih ter intenzivnost uporabljanja telefonske naprave od strani posameznih naročnikov; na izmero letne naročnine bo vplivalo število telefonskih pogovorov.

Kako se določi naročnina za telefonske naprave? Telefonska omrežja po vseh mestih Avstrije se porazdelijo po številu naročnikov v šest skupin. Prve tri skupine za naše kraje ne pridejo v poštev. V IV. skupino se uvrste telefonska omrežja, ki imajo 501—2000 naročnikov; v V. ona, ki imajo 201—500 naročnikov; v VI. ona, z manj nego 200 naročnikov. Telefonsko omrežje v Ljubljani, ki šteje sedaj 249 naročnikov, pride v peto skupino. Za vse skupine so določeni razredi, v katere se uvrste posamezni naročniki enega telefonskega omrežja. Merilo, ki odloča pri uvrstitvi je večja ali manjša uporaba (promet) posamezne telefonske postaje. Pri tem je po tarifi razlikovati med opravilnimi telefoni (Geschäftstelephone) in mod telefoni v stanovanjih (Wohnungstelephone). Naročnina za opravilne telefone, ki se intenzivneje uporabljajo, kakor uči skušnja, je razmeroma višja kakor pa pri telefoni v stanovanjih. Za telefonske naprave, ki jih je šteti med opravilne telefone, določa tarifa v vsaki skupini tri razrede: in sicer telefonske postaje z jako velikim (A), velikim (B) in majhnim prometom (C). Za vsakega teh treh razredov v posameznih šestih skupinah določa tarifa šele letno naročnino. V peti skupini, v katero pride ljubljansko omrežje, znaša letna naročnina za razred A (jako velik promet) 215 K, za razred B (velik promet) 180 K, za razred C (majhen promet) 145 K. Nastane sedaj vprašanje, kdo odloči in na kakšen način, v kateri razred pride telefonska postaja posameznega naročnika. Uvrstitve v razrede na podlagi števila telefonskih pogovorov izvrši poštna uprava. V razred A pridejo telefonske postaje onih naročnikov, pri katerih znaša število lastnih klicev na leto 6001—12000; za razred B je določeno število letnih klicev na 3001—6000, za razred C število lastnih klicev ne sme presegati na leto 3000. Šteti je le klice v lokalnem prometu, pri tem je izvzeti vse one klice, ki zategadelj niso privedli do pogovora, ker proga ni bila prosta. Določitev povprečnega števila klicev na leto se izvede na ta način, da si uprava telefonske centrale izbere gotove dni, ob katerih šteje klice posameznega naročnika. Poštni upravi je pri tem seveda na voljo dano, izbrati si poljubne dneve

za štetje, naročnika se obvesti šele po izvršenem štetju. Za telefonske postaje, ki so obstojale že pred 30. novembrom 1906, torej za ogromno večino, se je štetje, kakor se more povzeti iz nove naredbe, deloma izvršilo že, predno je bila objavljena nova naredba. Glede teh telefonskih postaj določa namreč novi zakon, da je v svrhu določitve števila letnih klicev in uvrstitve postaje v določeni razred šteti ob štirih dneh klice. Dva od teh dni je bilo vzeti v letu 1906, dva ostala dneva pa odpadeta na prvo četrtletje 1907. Število klicev, dognanih ob vseh štirih dneh, je seštet, povprečno število klicev, odpadajočih na en dan je pomnožiti s 300. Število, ki se pokaže na ta način, poda število letnih klicev enega naročnika ter je podlaga za uvrstitve v odgovarjajoči razred. Telefonske postaje, za katere se dožene število letnih klicev s 3000 ali manj, se uvrste definitivno v razred C, za katere bo naročnikom ljubljanskega omrežja plačevati letno naročnino 145 kron. Ostale telefonske postaje se uvrste začasno v razred A ali B po številu dognanih klicev. Na podlagi poznejšega štetja se potem izvrši definitivna uvrstitve. Zakon dopušča, da se na zahtevo naročnika vrši novo štetje in se potem eventualno premesti v kak drug razred, ako dokaže, da so se pri njem razmere izpremenile in se vsled tega ne poslužuje več telefona v toliki meri, kakor prej.

Pripomniti je, da po novem telefonskem redu stavbna pristojbina odpade. Plačevati bo le naročnino v izmeri, ki jo določa novi red. Vendar pa velja normalna naročnina, katere izmero smo zgoraj za peto skupino glede poslovnih telefonov navedli, le za one telefonske postaje, ki niso od centrale bolj oddaljene, kakor določa zakon. Dopustna oddaljenost je v telefonskem redu za vsako skupino navedena. Za telefonske postaje v Ljubljani sami ne bo izjem, za telefonske postaje izven mesta velja normalna naročnina, ako razdalja ne presega 1 in pol km. Telefonski red ima prehodne določbe, ki so potrebne iz ozira na stare naročnike, ki so morali še plačati stavbno pristojbino. Glede teh določb, da bodo plačevali vsi oni, ki se jim je postavil telefon po 30. juniju 1902, za dobo pet let od dneva pričetega vprabljanja, naročnino še po stari tarifi, izvzemši gotove v zakonu določene slučaje, tako n. pr., če pride postaja v druge roke.

Rekli smo, da novi telefonski red navaja tudi takozvane telefone v stanovanjih, za katere je plačevati uanjšo naročnino. Take telefonske postaje bodo dovoljene le v prostorih, ki se rabijo le za stanovanja in niso v zvezi s kako pisarno. Letna naročnina za tako telefonsko postajo znaša pri telefonskih omrežjih, ki padejo v V. skupino kakor Ljubljana, 130 K. Število letnih klicev pri taki telefonski napravi ne sme presegati 2400.

Pokopališče na Trati.

(Svrno pojasnilo gospodu Ivanu Čebašku, župniku na Trati, na njegovo poslano „Odgovor mojih obrekovalcev v „Gorenju“, v „Slovenec“ z dne 24. decembra 1906, št. 294.)

Ker se je moj in mojih tovarišev poskus, da bi v tem poslanem predbacivana žaljiva dejanja doma ust-

zdelo, da lastnik te svoje hiše še nikdar ni obiskal. Tomu je bilo vse to znano, tudi to, da so ljudje pred leti nekajkrat videli ponoči v tej hiši luč, dasi ni nihče v njej prebival, in iz tega je izviralo njegovo neomejeno nezaupanje v to hišo. Ustavljal se samo zato ni, ker je uvideval, da je njegovemu gospodarju pred vsem treba zdravniške pomoči.

Čez dobre pol ure sta bila stari tujec in Kržan preskrbljena. Pater zdravnik je obvezal Kržanovo rano in dal staremu tujcu krpečilnih zdravil. Kržana je stražil Tomo, Asunta je ostala pri očetu, valpet in njegovi hlapci so se odpravili domov. Kupčevalec s konji jih je spremil iz hiše, a tudi ko so bili že davno odšli, je stal še vedno pred vratmi, vzlic burji in zrl na morje.

Šele čez dolgo časa se je prebudil iz svojih sanj. Stresel je z glavo, ugriznil se v ustne in grozeče dvignil pest proti hiši.

— Čudovita so pota usode, je mrmral srdito. In Andrej jih je rešil! Ah, naj bo tudi to. Ali zaklinjam se ti, vojvoda Dall Ferro, da je moje sovraštvo še vedno sveže, in da ti mora Bog s posebno milostjo pomagati, če hočeš uteči zasluženi kazni.

(Dajle prili.)

meno z gosp. župnikom pojasnili in vsakojaka neutemeljena obrekovanja in sumničenja s pričami dognali, pri našem obisku gosp. župnika dne 28. decembra 1906 popolnoma ponesrečili, prišli sem sebe in sklepe celega občinskega odbora, tikajoče se naprave novega pokopališča na Trati, stvarno pojasniti ter župnikova zavijanja z akti kot neresnična ovreči.

Dne 11. maja 1903, št. 11485, je c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju županstvu na Trati naročilo, „da občinski zastop na Trati sklene o potrebnem razširjanju, oziroma o preložitvi pokopališča na Trati ali stavi glede tega primerne predloge in nasvete.“

Vsled tega je bilo v občinski seji dne 26. maja 1903 sklenjeno, da se v svrhu razširjanja pokopališča na Trati staremu pokopališču priklapi še mejna parcela št. 666 d. o. Gorenjave. Ta sklep občinskega odbora na Trati pa je bil z odlokom c. kr. okr. glavarstva v Kranju ddo. 16. januarja 1904, št. 27306, ovržen, ker je bila ta parcela premajhna in njena prst najbrž ni bila taka, ki bi pospeševala normalno trošenje mrličev.

Obenem se je pozvalo županstvo s tem odlokom, da se za napravo novega pokopališča pridobi popolnoma primeren prostor zunaj vasi.

Podpisani je nato našel primeren prostor na parceli št. 500 d. o. Gorenjavas, kojeja posestnik Gregor Dolinar je bil takoj pripravljen potrebno zemljišče za napravo novega pokopališča prodati. Ko sva z gosp. župnikom Čebaškom premerila potrebni prostor, je bila sklicana dne 19. marca 1904 občinska seja, pri kateri je bil pri točki 4. dnevnega reda obč. svetovalec Gregor Dolinar iz Trate št. 9 vprašan, če je pri volji prodati občini za napravo novega pokopališča na Trati od mene in gosp. župnika znanimani prostor. Gregor Dolinar je bil precej pripravljen prodati ta prostor.

V potrdilo tega kupa je bila v zapisnik seje obč. odbora na Trati dne 19. marca 1904 točka 4. dnevnega reda tako-le rešena: „Za napravo novega pokopališča na Trati se občinski odbor dogovori z Gregorjem Dolinarjem iz Trate št. 9, na podlagi kojeja dogovora proda Gregor Dolinar občini Trata za novo pokopališče približno 2500 m² travnika na Grobniku za približno ceno 1000 K, ako dotična komisija spozna svet za primeren.“

Pri sklepanju te kupne pogodbe se je prostor za pokopališče odločil na 2000 m², za pot k pokopališču pa 500 m².

Če bi se pa bila odločena mera 2500 m² pozneje kaj spremenila, bi se bila kupna vsota 1000 K temu primerno pridrugačila, v ta namen sta bili tudi besedi „približno“ v zapisnik stavljene.

Ta točka sejnega zapisnika je bila v prepis poslana c. kr. okr. glavarstvu v Kranju v vednost. Nato je c. kr. okr. glavarstvo s svojim odlokom z dne 18. maja 1904, št. 12603, razpisalo na dan 16. junija 1904 ob 10. uri dopoldne komisijski ogled v ta namen, da se preišče, je-li predlagana parcela št. 500 d. o. Gorenjavas Gropa Dolinarja iz Trate št. 9 primerna in sposobna za napravo novega pokopališča na Trati. To sem kot župan dal pred oekvijo na Trati po obč. slugi razglasiti in sem vse mejaše predlagane parcele, občinski odbor in gosp. župnika Ivana Čebaška, ki je bil že tako od c. kr. okr. glavarstva povabljen, še posebej pismeno povabil k temu komisijškemu ogledu.

Dne 16. junija 1904 k napovedanemu komisijškemu ogledu prišlo gosp. župnika Čebaška in svoj odstopnosti tudi ni na nikak način opravičil. Ko je komisija spoznala svet za primeren, se na vprašanje gosp. voditelja komisije, kdo bo pokopališče gradil in na koga se prepíše, nismo mogli zastopnik na Trati odgovoriti, kar je bilo običajno, ker na njo prepíše, ker gosp. župnik Čebaška kot zastopnik na Trati niso bili nikakoga pismenega predloga v tem oziru.

V navzočnosti gosp. župnika komisije se je takoj po sklenitvi misij. ogleda od dotičnih po kupil in odmrli potrebni svet za k novemu pokopališču.

Torežni zapisnik se je potem v občinski pisarni sestavil in podpisal. Precej popoldne tega dne je bil podpisani sledeče priporočeno pismo:

Št. 68.

Slavno županstvo

na Trati.

Glede na dopis c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju z dne 18. 5. t. l. št. 12603, — s katerim se tukajšnjemu županstvu naznanja, da bo 16. 6. t. l. ob 10. uri dopoldne komisijski ogled zaradi preiskave ali je parcela (št. 500 davčne občine Gorenjave), predlagana za novo pokopališče na Trati, primerna in sposobna za omenjeni

namen, — kateri (dopis) je bil poslan tudi podpisnemu uradu „zur Kenntnissnahme und Intervention“, glede na okolnost, da so v krajih z izključno katoliškim prebivalstvom povsod tudi pokopališča katoliška — torej blagoslovljena in kot posvečeni kraji spadajo v versko sodnost; glede na to, da je podpisane, kot župnika katoliške župnije dolžnost skrbeti za to, da bo tudi novo pokopališče na Trati katoliško, prosim podpisani, da mu slavno županstvo odgovori na ta-le vprašanja:

1. Ali res namerava politična občina Trata napraviti novo pokopališče za župnijo Trata?

2. Ako ga namerava napraviti, kako bo županstvo skrbelo za pokritje stroškov, ali potem konkurenčne obravnave ali kako drugače?

V slučaju, da bi se stroški za napravo pokopališča pokrili drugače kot konkurenčnim potom, ali bo novo pokopališče katoliško in se li v dokaz tega zaveže županstvo skrbeti za to, da se parcela, na kateri bo stalo novo pokopališče, v zemljiški knjigi prepíše na ime župne cerkve sv. Janeza Krst. na Trati, vsled česar bi novo pokopališče postalo cerkvena last?

Na ta vprašanja prosim in zanesljivo pričakujem kmalu definitivnega in odločnega odgovora. Župni urad na Trati, 16. junija 1904. Ivan Čebašek župnik.

Na to pismo ni podpisani nič odgovoril. Čez nekaj časa po komis. ogledu me je sedaj že pokojna Tezija Dolinar iz Trate št. 9, žena prodajalca parcele prašala, kaj je s kupnjo parcele za novo pokopališče in če se bode na cerkev prepisala. Njenega dobesednega govorjenja se natančno ne spominjam več, pač pa vem, da je omenila, da se ji zdi svet prepoceni, imenovala pa ni nobene vsote. Jaz se z žensko nisem mogel v nikaka pogajanja spustiti, ker smo z možem kupnjo sklenili. To moram poudarjati, da do komisijškega ogleda ni nihče glede kupnje ničesar vprašal in ničesar pozvedoval.

Ker na zgoraj navedeno pismo ni dobil gospod župnik od mene nikakega odgovora, obrnil se je z dopisom z dne 3. 7. 1904 št. 75 do c. kr. okraj. glavarstva v Kranju, in ugovarjal, da bi postalo novo pokopališče občinska last. O tem sem bil obveščen z dopisom c. kr. okraj. glavarstva v Kranju z dne 11. 7. 1904. št. 16 940, in sem podal sledečo uradno izjavo:

Št. 677.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Na tamošnji dopis z dne 11. 7. t. l. št. 16940 javlja podpisano županstvo, da je popolnoma zadovoljno s predlogom, da je katoliško pokopališče smatrati kot cerkveno napravo in da se novo pokopališče prepíše na ime župne cerkve sv. Janeza Krstnika na Trati, če se cerkveno predstojništvo zaveže napraviti novo pokopališče po postavnih predpisih in je iz cerkvenega premoženja plačati.

Županstvo občine Trata, 28. junija 1904. Jelovčan.

Po ti izjavi je gosp. župnik Ivan Čebašek kot zastopnik farne cerkve na Trati brez vsakega dogovora z županstvom ali obvestila županstva na Trati sklenil dne 29. 8. 1904, z Grogom Dolinarjem s Trate št. 9 pogodbo za ravno isti od županstva omenjeni prostor pred c. k. notarjem v Ščofji Loki za vsoto 1600 K. S tem jo gosp. župnik Čebašek prevzel zgradbo novega pokopališča na Trati, in je je pričel brez vsake konkurenčne obravnave in izvršil brez vsakega stavbenega odbora.

Pri kolavdaciji novega pokopališča dne 17. 10. 1905 je gosp. župnik Ivan Čebašek na vprašanje gosp. voditelja komisije odgovoril, da bode novo pokopališče veljalo okrog 3000 gl. in da se še ni nič sklenilo, kako se bo plačalo; pač pa je mnenja, da ga bodo morali Trati plačati. Trditev gospoda Ivana Čebaška, da je imela žena Gropa Dolinarja kot „soposestnica“ pravico ugovarjati proti prodaji zgoraj navedenega sveta, je popolnoma neresnična, ker je celo posestvo št. 9 na Trati prepisano edino le na Gropa Dolinarja.

Tudi če bi bila kot upnica ugovarjalna odpis, bi bila občina kupnjo svet lahko s popolno varnostjo prevzela, ker posestvo Gropa Dolinarja ni vknjiženo in urjativami tako omenjeno, da bi se kupljeni svet in svet lahko popolnoma zavarovali.

Sklicevaje se na odlok c. kr. upravnega sodišča na Dunaju z dne 24. 6. 1903. št. 7054, gosp. župnik pravi, „da naprava cerkvenih pokopališč ne spada v področje političnih občin ampak v delokrog cerkvenih organov.“ Temu tudi ni nobeden ugovarjal, ampak mora vsak pameten občan želeiti, da bi kdorkoli si bodi prevzel občinska bremena za zgradbo novega pokopališča kakor se je v Ljubljani zgodilo, kjer je cerkev prevzela in plačala zgradbo pokopališča.

Ako cerkev noča prostovoljno zgradbe kakega pokopališča prevzeti, je pa dotična politična občina vselej in povsod v smislu postave z dne 30. 4. 1870 drž. zak. št. 68 dolžna napravljati, vzdrževati in pregledovati pokopališča.

Če bila torej občina Trata gradila pokopališče, bi bila gotovo vsaj tako štedila, kakor gosp. župnik, če ne bolj, in tudi dobila kamenje tako po ceni, kakor ga je dobil g. župnik. Prostor bi se bil dobil gotovo za domanjeno ceno in bi bilo tu precej 600 kron manj izdatkov.

Ravno ta večji izdatek v znesku 600 K., kateri se je od vsakega, komur je bila ta zadeva znana, očitno obsojal, je glavni vzrok, da se gosp. župnik na vsak način hoče pred ljudstvom oprati, nas pa, ki smo vedno skušali le v korist občine delati, pri ljudeh ob zaupanje spraviti, kar se pri neizkušenih kmečkih ljudeh najlažje s tem doseže, če se koga imenuje liberalca, naprednjaka, nasprotnika cerkve, podlega lažnika, bojazljivo kukavico ali še celo bogokletneža. Te lepe naslove je dal gospod župnik Ivan Čebašek „tisti peščici tratarskih naprednjakov“ ki so se predzrili obsojati večji in nepotrebnemu izdatku 600 K.

Pozivljamo ga, da nam dokaže vsa očitana razen bogokletstva, za katero se bode pa že z obdoloženo osebo, ki pa biva zunaj naše občine, kakor upamo, posebej zmenila.

V svojem poslanem me hočete tudi nekaj sumničiti, kakor da bi se bilo popravljanje 30 metrov dolgega občinskega mostu čez „Soro“ svojevoljno in predrago izvršilo. Ker je bil most popravila nujno potreben, kar je tudi „Slovenec“ v neki notici sam uriznal, sta pri odborov seji dne 13. 2. 1904 prevzela dva odbornika nalogo, da sta most pregledala, kako bi ga bilo možno temeljito popraviti in koliko in kakšnega lesa bi se potrebovalo. Sklenilo se je, da imata to poročati v kratkem času županu, ki mora potem dati objaviti, naj se zglašajo oni, ki imajo za popravilo mostu potrebni les na prodaj, in o uspehu teh ponudb ima župan v prihodnji seji poročati.

Ker se ni nobeden ponudnik oglašil, se je pri tej seji dne 19. 3. 1904 soglasno sprejela ponudba Martina Brenceta, da dá iz svojega gozda potrebne hraste po 10 gl. na izbiro. Tesar je izbral 24 hrastov, ki so dali vsak po 2 kol. Če se Vam cena teh hrastov predraga pti, prosim kar povejte, da Vam potem kdo drug lahko pojasni, po kakni ceni se taki hrasti sploh kupujejo.

Kar se tiče „čudovite neznačajnosti, katero obsoja 6. in 7. november 1903,“ Vam za zdaj samo priporočamo, da si malo v spomin pokličete, pod čigavo uprizoritvijo in s čigavimi navodili je bil zaslisan od prevzvišene občinski odbor tratarski. Ako to le nekoliko vestno in nepristransko hočete preudariti, Vam bo prav lahko odgovoriti na vprašanje „Mož beseda kje si?“ Podrobnosti o dogodkih pred zaslisanjem za sedaj opuščam.

Očitanja, da skušamo s lažnjivim zavijanjem nekoliko vode zaradi bližajočih se občinskih volitev na svoj mlin napeljati, so popolnoma neresnična: to hočete v resnici le Vi s svojim poslanim doseči. Ako si hočete občani take zastopnike v občinski odbor izbrati, ki bi ne znali ali se ne upali občinske koristi zastopati, naj si ljudje sami sebi pripišejo, ako bi morali nepotrebne naklade plačevati. Sploh je pa pomilovati ljudi, ki morajo nositi tako ogromna bremena za pokopališče v tako kratkem času vsled žuganja s priizice, da se tisti, ki nočejo plačati od Vas določene, in brez vsake višje gosposke odobrene doklade, odpovedo cerkvi, cerkev pa svoji dolžnosti do njih.

Če končno še omenim, da je tista „cerkvi nasprotna liberalna strančica“ ustregla Vaši želji, da ste popravili župnišče popolnoma po svoji želji in sta dva prijatelja svoto založila za popravilo župnišča, mislim, da bo pač vsak trezno in nepristransko misleč človek lahko spoznal, kako grozovito „neznačajni“ ljudje in kako nevarni „braznotniki cerkve“ so ti „tratarski naprednjaki.“

V Gorenji vasi, 9. januarja 1907.

Fr. Jelovčan.

Šola na Muljavi.

(Dopis iz Muljave.)

Pod tem naslovom se je že parkrat bralo v tem listu, kako nasprotje se nahaja med našimi „modrimi možmi“ zaradi neobhodno potrebnih šole na Muljavi. Že od tistega časa, kar je bila sprožena misel, da bi bilo pametno, ako bi se ustanovila tukaj mala trivijalka, je silno razburjeno nekaj naših vaščanov. Med temi seveda najbolj g. oče župan in nekaj njegovih odbornikov, kateri nikakor niso hoteli priznati za potrebno stvar, da bi se šola omislila, in kateri mislijo, da spadajo že v vrsto omikancev; v resnici so pa največji igno-

rantje, kateri ne znajo niti svojega imena dobro podpisati. Gola resnica je, da se nahaja med tistimi možmi, kateri se šole najbolj branijo, mnogo takih, ki ne znajo peresa v roko prijeti. Ravno ti se brajujo šole, da sicer je njim najbolj potrebna. Z vsemi silami so že nastopali proti našim somišljenikom zaradi šole, toda vsikdar jim je korenito izpodletelo. S prva so jim bila pota z raznih vasi ob gradnem vremenu nepristopna. Predložili so pritožbo, da nastopi v Velikem travniku velika submercija ob času dežja, ki traja 28 dni, kar bi otroke iz Kompolj, Bajanjega vrha in še iz nekaj drugih bližnjih vasi predolgo zadrževalo od rednega pouka. To je bila seveda nekoliko predebela laž, ker voda sicer res nastane ob času velikega dežja, toda stoji samo kakih 5 dni. Pri tem so si zaenkrat visoko zavili svoje nosove! Drugič ni bilo nobenega pravega prostora, kjer bi se mogla postaviti naša šola, pa če bi se tudi dobil, bi bil predrag. Na to so se izjavili posestniki gg. M. hael Lampret, Ignacij Bregar ter Terezija Stroj, vsi iz vasi Muljave, da so jim zemljišča za stavbo šole na razpolago ter popolnoma brezplačno. Kaj takega se niso nadejali pristaši našega g. župana. Na vsak način pa, ako bi se hotela šola le delati, ne sme biti na Muljavi, ampak na Polju v novi hiši g. Spendala, ali pa na njegovem zemljišču. Iz tega se pač spozna, kako potrebna je šola na Muljavi; in sicer že zdavnaj prej, preden so začeli eksistirati naši „filozofi“. Mesto da bi pošiljali svojo mladino tukaj v šolo, pravijo, da je boljše, da hodi v Št. Vid, kamor je hodila prej. Res, take omike in izobrazbe se jako potrebuje sedaj med kulturnim svetom.

Ne bom dalje poudarjal važnost tukajšnje šole, ker itak ne bo dolgo, ko bodo vsi tisti, ki sedaj najhujše nasprotujejo svoji omiki, popolnoma spoznali korist šole ter bodo še hvaležni našim sodelavcem, da so se toliko prizadevali za prekornostno stvar vaščanov.

Dne 15. oktobra l. 1906. bila je komisijska preiskava za stavbeni prostor. Pregledala je brezplačno ponujene prostore, od zgoraj navedenih posestnikov. Prostor g. M. Lampreta je bil spoznan za jako ugodnega. Pri tej priliki je g. I. Bregar ponudil svojo na novo sezidano hišo za takojšnji pouk in sicer za dve leti in tudi brezplačno, kar je komisija oboje sprejela v svoj predlog. Mnogo občanov ni hotelo nič slišati o ponudbenem prostoru, češ, da ni sposoben ter da je bolje pri g. Ignaciju Spendalu na Polju. Komisija je predložila tudi stavbeni načrt, se dogovorila, kako se bo pobirala naklada in napravil proračun l. 1907. Tudi za popravo hiše Bregarjeve, katere notranji prostori se morajo nekoliko razširiti, je krajni šolski svet takoj naredil proračun. Slišalo se je pa tudi, da g. I. Spendal dela prošnjo, da naj bi se šola delala, in sicer na Polju, ter da je njegovo prošnjo podpisalo že 70 oseb. Da je temu resnica, se ne čudimo. Ko bi bila šola na Muljavi, prispevala bi občina Krka 12 000 K, ako bi bila pa na Polju, pa nekaj krških vasi gotovo odpade. C. kr. dež. šol. svet je kmalu rešil sprejete predloge ter ponudbeni prostor g. M. Lampreta za stavbo šole ter hišo g. I. Bregarja za provizorični poduk potrdil za popolnoma sposobno. Določil je tudi naklado na davek, in sicer na občino Muljavo po 84%, na občino Krko po 25%, in za občino Gorenjo vas po 28%, ter naposled proračun za stavbo šole, ki znaša 31 000 K, in sicer za 6 let. S tem seveda je prizadeta najbolj občina Muljava. Kar se tiče sosednjih občin, bi pa stroški za šolo nikar ne odgovarjali stroškom in naporu otrok, ki morajo 1 uro in pol daleč v šolo hoditi. Pri tem se je slišalo, da je krški župan, ki je tudi vnet sovražnik naše šole, plašil nekega posestnika, ki plačuje 60 K zemljiškega davka, da bo moral plačati 600 K za 6 let. Ako pa računamo, bi v resnici izdal le 45 K. Z obvestilom o nakladah je bil določen dnevni obrok za pritožbo. Krški župan je takoj razposlal po vaseh neke rubricirane listine, v katere naj bi se vpisali tisti možje, kateri niso za šolo. Res se je nabralo veliko takih oseb, da so namazale svoja imena na nedolžni papir ali pa naredile namesto podpisa velik križ. Zakaj da so se podpisovali, ni vedel nihče. Iz tega se pač razvidi, kako mehanično vleče po vrvi g. Janez Zupanec svoje podložnike. Sedaj boste morali zopet romati z ogromno svojo vojsko do svojih klerikov, da Vam iznova določijo Vaš nastop, kako da se boste iznova zaletavali v v obzidje naše šole. Sicer Vam pa svetujemo, da mirujete ter se sprijaznite z nami, da bomo Vas, ako hočete, povabili na otvoritev naše nove trivljake. Kadar bo izdelana, si jo le pridite ogledat, da boste videli na lastne oči sad svojega truda.

Peripatetik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. januarja.

— **Nujni predlogi**, s katerimi so bili češki radikali in slovenski naprednjaki založili dnevni red v državnih zbornici, so delali vladi ogromne skrbi. In vse strani je ministrski predsednik pritiskal in moledoval. Prvi so se vdali naši poslanci, in šele nato so odnehali, dasi neradi, tudi češki poslanci. Položaj se je tako zasukal, da bi bilo prišlo do obstrukcije, da niso naši poslanci prosili, da so Čehi odnehali. Nagibi, kateri so slovenske napredne poslance pri tem vodili, bili so sledeči: Obstrukcija bi bila v zadnjem trenutku zdatno zavlekla državnozbornične razprave. Svojega namena, preprečiti takozvani numerus clausus, pa nikakor ni mogla več doseči. V treh zaporednih nočnih sejah bi bili vsi nujni predlogi odpravljeni. Kaj bi se bilo dogledalo z obstrukcijo? Ničesar drugega nego to, da bi se bilo zaprečilo nekaj prav nujnih in koristnih zakonov. Tu je pred vsem zakon o volilni svobodi, katerega posebno kranjski naprednjaki krvavo potrebujejo. Novi zakon daje jamstvo, da se volilni shodi ne smejo motiti, tako da bode naša stranka volilne shode povsod na kmetih sklicevati mogla, ne da bi jih klerikali razbiti smeli. Silno važen je tudi zakon o regulaciji uradniških plač, kateri bi v tem zasedanju prav gotovo ne bil prišel na vrsto, da se je vršila slovenska-češka obstrukcija. Ker je skoraj neverjetno, da bi bodoča zbornica imela veselje in voljo, skleniti tak zakon, bi bila v govoru stoječa obstrukcija v prvi vrsti škodovala avstrijskemu uradništvu. Tega odija slovenski napredni poslanci nikakor niso hoteli nase vzeti, in zategadelj so z veliko vnemo pritiskali na češke svoje zaveznike, dokler niso odnehali od nujnih svojih predlogov. Če se bode še v sedanjih zbornici sprejel zakon o uradniških plačah, zadene v tem pogledu ne mala zasluga slovenske napredne poslance. Upamo, da gospodje uradniki pri bodočih volitvah nato ne bodo pozabili!

— **Sorska afeta** je, kakor smo zadnjič omenili, končana. Sodba najvišjega sodišča je zelo dolga. Ne vemo pa, če jo je sestavil v Ljubljani dobro znani g. Ekl, ki je sedaj pri najvišjem sodišču. Na vsak način je obveljalo mnenje ljubljanskega senata, ki da na orožnike več kakor nego na vse druge priče, in naj se jih zbere cela vas. Seveda prepričanja ljubljanskega senata po naših postavah tudi najvišji sodni dvor ne more izpremeniti, ker je v tem poglavju sodniškega prepričanja, kakor znano izključena vsaka pritožba ničnosti. Kaj se hoče! Kakor čujemo, vložje sorski obsojenci prošnjo za pomilostenje na Njegovo Veličanstvo. Ker so bili knežski možje pomilostljeni, upajo prav zelo tudi Sorani, na čelnj žm prebode in še vedno ne popolnoma zdravi Ivan Luštrek, da se prošnja usliši. In tudi vsled tega je dovolj upanja, da se Luštreku in dr. ne bode z bolno nogo treba stezati po „trdem ležišču“, ker bode menda vendar škof Jeglič s svojo v teh zadevah zelo radočarno besedo kaj dosegel za svoje „ovce“. Radočarno, pravimo! Saj je Lampe še večkrat zlezal Jegliču pod kiko, kadar je bila zadnja ura in tudi Svoljšaku mislijo izposlovati milost za znane 4 tedne. Koliko bolj zaslužijo Luštrek in drugi, da se zanje zavzamejo tisti, ki so „aranžirali“ celo sorsko afero.

— **„Slovenski“ socijalni demokratje** ne znajo drugega nego zabavljati in psovati. — V tem programu, mislijo, da leži vsa njihova prihodnost. In ker se bližajo volitve, tega zabavljanja ne bode ne konca ne kraja. Za ta namen v prvi vrsti so že razširili ponižne predale svojega glasila in sedaj čujemo in glejmo, kaj da pride vse na svitlo! Če bi hoteli soditi njih namene po pisarenju o volitvah v delavsko zavarovalnico v Trstu, se nam vsem vkup bližajo prav slabi časi. Ker sta se obe slovenski stranki na Kranj-

skem združili in bi Slovenci gotovo še lepše zmagali, če bi Dalmacija in deloma tudi Istra in Goriška ne spale, vpije sedaj gramofon jugoslovanskih socijalistov, da so se hoteli delodajalci polastiti, ne vemo, česa vsega i. t. d. In dr. Konrad Vodusek, pravijo, se je hotel polastiti sinekure in splezati bogvekam, za to, ker je razmotrival to vprašanje v „Slovenskem Narodu“, kar so socijalisti čitali „med vrstami“. Žalostno je za te slovenske „podplate“ tržaških italijanov, da se spravljajo na domače ljudi z najgršimi insinuacijami, med tem ko delajo posredno Italijanski irendenti v Trstu stafažo in jej s svojimi „rdečimi“ glasovi pomagajo do polnih loncev. Seveda bode tudi zanje kaj odpadlo. Na drugega itak ne mislijo ti demokratje, ki druge sodijo po sebi.

— **Grozoviada v ljudski kuhinji**. Dohajajo nam poročila, katere nismo v položaju kontrolirati do zadnje pike, katere pa bi, če so le polovično resnična, dokazovala, da je v naši ljudski kuhinji velik kup guilobe. Napravila si je v ljudski kuhinji neka gospa Kosova gorko svoje gnezdo. In sedaj je absolutna vladarica tega zavoda. Pripoveduje se, da si je zbrala okrog sebe nekaj prijateljic, katere vse žive od ljudske kuhinje, pripoveduje se o različnih provizijah in tudi o izjavah gospoda Dreletsa, katere pa danes še zamolčimo. Gospa Kosova izrinila je iz odbora zadnji dve napredni dami, tako da danes naprednjaki pri ljudski kuhinji le plačujejo, govoriti pa nimajo nič. Ali v vseh teh podrobnostih hočemo stvar še preiskovati, in kdor nam prinese kako pritožbo, nam bo dobro došel. Kar hočemo danes z vso močjo grajati, je pa to-le: Gospa Kosova vpeljala je v ljudski kuhinji nekako inkvizicijo nad dijaki. Ta ženska boleha na nekaki pobožni pretiranosti, da ne rabim hujšega izraza, ter zahteva, da mora cela ljudska kuhinja pobožno prismojena biti. Gorje dijaku, o katerem se ji je povedalo, da čita „Slovenski Narod“ ali pa še celo „Rdeči prapor“. Pobožna gospa ima organizirano celo bando špijonov med dijaštvom, in vpeljala je nekake take razmere, kakor so vladale za časa znanega kateheta Globočnika. Kosovka je v zvezi z vsemi ljubljanskimi kateheti in gorje dijaku, če se ljudskokuhinjski tercijalki le sanja, da je ta dijak samo enkrat v roko vzel „Slovenski Narod“ ali pa „Rdeči prapor“. V Ljubljani je na pripravnici reven Korošec, ki je dobival hrano v ljudski kuhinji. Tega reveža je gospa Kosova poznala iz ljudske kuhinje, ter mu odjedla tudi stanovanje pri dobrih ljudeh, ker ga je imela na piki, češ, da je baje časih čital „Slovenski Narod“ in „Rdeči prapor“. Korošec strda sedaj na ulici, gospa Kosova pa si daje še vedno piske peči v ljudski kuhinji! Da to niso zdrave razmere, je pač samo ob sebi umevno!

— **Iz uradniških krogov** — **na adreso državnih poslancev**: Vladna predloga o preureditvi plač državnih uslužbencev se je torej brez prvega branja odstopila proračunskemu odseku, kar se mora kot jako ugodno smatrati za njeno rešitev. Ta predloga vsebuje obenem tudi pomaknitev nekaterih deželnih glavnih mest, posebno takih, ki brojijo nad 40 tisoč prebivalcev, v višji razred aktivitetnih doklad. Kot nikdar prej je dana prilika, da se vsi naši poslanci brez razlike politične barve potegnajo za to, da se tudi glede Ljubljane, ki po merodajnih poizvedbah danes šteje že nad 40 tisoč prebivalcev, še uvažuje dejstvo, da ljubljanska draginja vsled potresa notorično konkurira z največjimi avstrijskimi mesti. Poslanci mest: Inomost, Celovec in Solnograd bodo stavili glede teh mest tozadevne nujne predloge. Naloga naših poslancev bode, da ne zaostajajo za drugimi že radi tega, ker se do danes ni rešitve naše petioije od lanskega leta, ko je vse ljubljansko uradništvo solidarično zahtevalo isto, kar ponuja sedaj vlada sama.

— **Nezadosten pouk v ljubljanskem lemenatu**. Ljubljanski škof je izdal župnikom svoje škofije

ukaz, da naj svoje kaplane vežbajo v pisarniških poslih. Iz tega izhaja, da se v lemenatu niso naučili tega, kar takoj pri vstopu v službo najbolj potrebujejo. Priporočljivo bi bilo torej, da se pouk v semenišču reformira in da se ljudje nauče kaj praktičnega, ne pa da jih mučijo z rečmi, ki jim nikdar ne pridejo v porabo. Glede pouka kaplanov od strani župnikov si pa upamo dvomiti, da bi bil kaj dosti uspešen. Župnike ni nihče učil pisarniških opravil, in zdaj naj jih po škofovem ukazu vtepaajo v glavo mladim srboritim kaplanom, ki so pravkar prišli iz semenišča, odkoder so prinesli obilico napuha, da nosijo v svoji glavi vso svetovno učenost! Posledice tega učenja bodo seveda „prav“ dvomljive vrednosti. Naj, kakor smo že rekli, vpelje škof vajo v pisarniških delih in lemenatu, ne pa da nalaga ta posel župnikom!

— **Občinske volitve v Vipavi**. Na razna natolcevanja, obrekovanja in laži, ki jih rabijo klerikali kot agitacijsko sredstvo nasproti naprednim in za obči blagor zaslužnim mežem, nočemo niti odgovarjati; pač pa moramo opozoriti „Slovenčevega“ odgovornega urednika, naj bode pri sprejemu novih vipavskih novic malo previden! Za danes mu povemo na uho, da se bo moral, radi neke v sobotnem „Slovencu“ ponatisnjene novice zagovarjati pred ljubljanskimi porotniki. Sedaj naj nam bo pa dovoljeno nekoliko natančneje seznaniti vipavske volilce s klerikalnimi „velmožmi“ in njihovimi nakanami in željami, ako dobe občinski zastop v svoje roke. Tisti dekan Erjavec, ki je ob svojem prihodu v Vipavo l. 1882. zatrjeval, da ni prišel semkaj iskat posvetnega bogastva, ampak da mu je edino izveličanje duš na sru, se trudi že nad 20 let, kako bi spravil v vipavski občinski odbor svoje mameleke, kateri naj bi tako plesali, kakor bi jim on žvižgal; a kar se mu do danes hvala Bogu še ni posrečilo. Tisti mož beseda je pokazal že ob raznih prilikah, da so mu duše deseta briga in da je njemu glavno — farska nenasitna bisaga. Tako je n. pr. prodal pred leti dragoceno cerkveno svetilko iz cerkve sv. Štefana, katero so darovali vipavski grofje Lanthieri, ter jo nadomestil z manjvredno, ne da bi še dosedaj pojasnil, čemu se je porabil preostali denar. Ljudstvu, ki si je začasa pokojnega dekana Grabrijana samo napravilo v cerkvi klopi s pogojem, da jih bo smelo za vedno brezplačno uporabljati, je uporabo njih kratkomoal prepovedal in sedeže sedaj drago prodaja, da polni s tem denarjem tisto zloglasno bisago. Prav tisti Erjavec se je tožaril s takajšnje občine radi pokopališča, ki ga je hotel dobiti kot molzno kravo v svoje kremplje in ravno tisti je hotel iz same škodoželjnosti do svojega političnega nasprotnika obdati farno cerkev z visokim zidom, kar mu je stoprav zabranila politična oblast. Ravno tisti Erjavec, ki mu ni mar za posvetno premoženje, naj nam blagovoli naznaniti, komu je naklonil izkupilo vsega onega lesa, ki ga je prejel iz skupnega gozda na Nanosu za farno cerkev in nje razne podružnice? Vipavci! koliko časa se boste še slepo pokorili temu „dobrotniku“?! — Kaj pa Mirko, ta skrbni gospodar skupnih gozdov, ta kričač o previsokih občinskih dokladah? Ali veste, kako je prišel do sedanjega svojega premoženja? — Pokojni Matija Petrič je hotel sedanje Mirkovo posestvo izročiti nekemu J. F. in pa svojemu najbližjemu sorodstvu — Pirotovim — ki bi morali s tem preživljati slaboumnega „Pepeta“, katerega ima sedaj občina na svojih ramah. Ko so pa Perhavčevi izvedeli o tej nameri, so bili vedno okrog gori imenovanega, mu prigovarjali na vse mogoče načine, naj tega nikar ne stori, naj raje izroči posestvo Mirku, saj je ta tudi nekoliko v sorodstvu. Ker se pokojni Matiče ni dal zlahka prepovoriti, uporabili so ti ljudje drugo sredstvo. Nekega večera povabijo pokojnika na večerjo in pijačo. Ko ga je mož že nekoliko čutil in ni več vedel kaj dela, je prodal, sladko ginjen velikanske Perhavčeve gostoljubnosti, sebe in svoje posestvo, ubogega Pepeta, svojega najbližjega sorodnika, pa je

isti večer vrgel v naročje vipavske občine. Tako je prišel ta velmož do svojega posestva. Če ni s tem indirektno povzročil večjih občinskih doklad, sodite čitatelji sami! Prihodnjič, ako treba, povemo kako je prišel do bogate žene. — Najbolj pereče vprašanje naših manjših posestnikov je bilo in je še vedno: razdelitev gozda na enake dele. Taki razdelitvi so se dosedaj upirali nekateri boljši in slučajno napredni možje, kar je služilo klerikalcem pri vseh prejšnjih volitvah kot najizdatnejše agitacijsko sredstvo proti napredni stranki. Sedaj so pa vsi oni, ki so zahtevali večjih gozdnih užitkov, odstopili od svojih zahtev in so pripravljani, da se gozd razdeli po želji ljudstva. Takle naprednih mož je pa silno razburil voditelj v nasprotnem taboru, nič več niso prijatelji in zagovorniki razdelitve gozda, da, še celo odločni nasprotniki so jej, kar najbolje kaže dejstvo, da so takoj zapodili svoje pudelne med ljudstvo, ko so izvedeli, da cirkulira okrožnica oziroma prošnja za gozdno razdelitev na pristojno mesto, v popis, z nalogom, naj nihče ne podpiše imenovane okrožnice. Volilci! Sedaj vidite, koliko veljajo tisti ljudje, ki se vam hlinijo in vedno trdijo, da so vaši prijatelji in zagovorniki! Zapomnite si dobro, da klerikalec je in ostane najhujši kmetov izsesalec in sovražnik; a tudi obrtniku ne pardonira, kar si zapomnite zlasti gostilničarji-volilci! Kakor hitro pride vipavski občinski odbor v klerikalne roke, tako hitro boste imeli vipavski gostilničarji nevarnega konkurenta v obliki kmetijskega društva. Volilci! Ako hočete imeti mir v Vipavi, ako Vam je ležeče na lastnem dobrotitju, izvolite pri predstoječih občinskih volitvah moze iz svoje srede, ki bodo nesebično zastopali vaše interese.

— **Glavni odbor „Narodne stranke za Štajersko“** je imel, kakor smo že poročali, v nedeljo, 6. t. m. v Celju svojo prvo sejo. Seje so se udeležili po svojih zastopnikih okrajni odbori Gornji grad, Šoštanj, Slovenji gradec, Vransko, Braslovče, Polzela, Zalec, Celje z okolico, Trbovlje, Hrastnik, Laško-Zidani most, Brežice-Sevnica, Št. Jur-Dramlje, Vojnik, Šmarje, Konjice, Maribor mesto, Maribor desni dravski breg, Ruše, Mariberg in Ormož. Glavni odbor šteje 40 članov. Za predsednika glavnega odbora je bil izvoljen dr. Vekoslav Kukovec, za podpredsednike: župan Josip Širca v Zalcu in župan Josip Šinko v Središču; za tajnike: prof. dr. Antou Dolar in urednik Vekoslav Spindler, za blagajnika pa dr. Ljudevit Stiker. V izvrševalni odbor so bili razen navedenih gospodov, ki tvorijo glavni odbor, še izvoljeni: dr. Janko Serneec, zdravnik v Celju; Avgust Drukar, notar v Gornjem gradu; Armin Gradišnik, nadučitelj v Celju; Fran Pahernik, veleposestnik v Vuhredu in J. Cizel, trgovec. Za načelnika časniškega odseka je bil izvoljen dr. Janko Serneec, za načelnika šolskega odseka prof. dr. A. Dolar, za načelnika gospodarskega odseka dr. A. Božič, za načelnika posredovalnega odseka pa dr. Gosak.

— **Shodi „Narodne stranke za Štajersko“**. „Narodna stranka“ priredi še ta mesec shode v Polzeli, Hrastniku, v Št. Jurju, Vojniku, Mozirju in v Gornjem gradu. V Sevnici in Polzeli bo shod 27. t. m., v Mariboru in Hrastniku pa 20. t. m. 3. svečana pa priredi stranka v Celju ali pa v bližnji okolici velik javen shod o kmetijstvu, na katerem se bo razpravljalo samo o kmetijskih gospodarskih vprašanjih brez vsake politike.

— **Naše ljudske šole**. Iz slov. Štajerje se nam piše: Pri nas na Spodnjem Štajerskem imamo mnogo ljudskih šol, kjer — zlasti na večrazrednicah — delujejo nemčurški učitelji. In to je skandal! — Učitelj, ki ni res prošinjen z ljubeznijo do naroda, med katerim deluje, sploh ne sodi za vzgojitelja narodne dece. A glejmo! Kjerkoli je kako boljše mesto med nami Slovenci, povsod tam

Dalje v prilogi.

se vrine kaka pokveka. Naši dolanjenštajski Nemci, alias nemščurji imajo pazno oko ter nam vrvajo v šole naše pod evdjo kožo — volkove. Zato pa — bodimo pazni in budni ob tej naši zadevi! Absolutintinje v mariborskega nemškega dež. učiteljskega nam bodo hoteli vsiljevati kot učitelje v naše slov. šole in nam jih že vrvajo. Bodimo torej budni in branimo se! Vseposvods na branik! Tu je treba podrobne delo v obrambo našega narodnega bistva in obstoja! Naša nova stranka, „Narodna stranka za Štajersko“, na noge!

— **Denar, denar, denar!** Izmozgavanje našega ljudstva ne preneha, ampak se celo vedno množi. Zdaj se nabira za škofove zavode, zdaj za duhovnike „potrebe“, zdaj za papeža, potem za katoliške misijone itd. Vedno in vedno beračenje, kateremu se naši ljudje ne morejo upirati, ker posvečeni berači so tako nasilni, da ne odidejo, dokler ne dobe zaželjenega denarja. Po vsem Slovenskem se zdaj pismeno moleduje za novo župnijsko cerkev v Rajhenburgu na Štajerskem. V tem moledivanju pripovedujejo katoliški osrečevalci, kaka sreča bo za ves slovenski narod, ako bo stala nova cerkev v Rajhenburgu. Ker si je mariborski škof vtepel v glavo, da „imunitno“ to delo mora biti dovršeno“, zato pritiskajo s podvojeno silo na ljudi, naj dajo vsaj po 12 krone ali več za to prepotrebno cerkev. Može so nabrali že okoli 100.000 kron denarja, vendar beračijo vedno znova in znova. Med dobrotami, ki jih bodo deležni darovatelji, so seveda maše, in sicer pod gotovimi pogoji večne maše. Mi, ki vemo, da je ljubljanski škof oropal duše v vicah s svojimi zavodi za nebroj milosti s tem, da je pograbil par tisočakov, za katere bi se morale brati maše zanje, za svoje zavode, nemojemo nič kaj dosti verovati, da se kdaj ne zgodi, da se bodo tudi v tem moledivanju obljubljenе večne maše opustile. Ako je ljubljanski škof znožen gori omenjenega čina, zakaj bi podobnega kak drug duhovnik ne bil, kateremu bo presedalo vedno in vedno branje teh maš! Opozarjamo torej ljudi, naj obračajo svoj trdo prisluženi denar v druge namene ne pa za rajhenburško cerkev. Ako jo hoče mariborski škof na vsak način imeti, naj jo sežida s svojim denarjem!

— **Na šole v ptujskem okraju** nastavlja tamkajšnji okrajni nadzornik Dreflak za učiteljske gojenke nemškega dež. učiteljskega v Mariboru, dasi niso večje slovenskega jezika. Takšno učiteljico je poslal k sv. Bolfanku v Slovenskih gorah, dasi je sama izjavila, da si ne upa poučevati na slovenski šoli. A vkljub temu jo je Dreflak poslal tjakaj, čeprav leži pri okrajnem šolskem svetu 30 prošni spsobnih učiteljic, ki so izprašane iz obeh deželnih jezikov. To nečuvno postopanje nadzornika Dreflaka je škandal, ki ga je treba na pristojnem mestu primerno oziogovati. Ali slovenski štajerski poslanci spe, da se nič ne ganejo?

— **Kako se agitira za „Danico“** O mladina piše: Klerikalni štab se ob vsaki priliki kaj rad pohvali, kako leto za letom napreduje njihova avantgarda „katoliška“ „Danica“, pozabi pa vsakokrat povedati, kako se deluje za napredovanje te „avantgarde“ in nikdar ne pohvali — o ti „črna katoliška nehvaležnost“ — onih prezasluznih mož, profesorjev, jezuitov, kaplanov, župnikov, c. in kr. majorjev v p., premilosrdljivih dam iz visokega plemstva, itd., ki iz skrbni za „Danico“ radi pozabijo najlepših krščanskih čednosti, samo da ji morejo pridobiti kakega novega člana, pa bodisi tudi če ni drugače z najhujšimi represalijami. Takih slučajev smo navedli že celo vrsto. Danes pristavljamo še dva. — Lansko leto je dobival neki osmošolec v Elizabetini otroški bolnici v Ljubljani brezplačno nekaj hrane. Priporočil ga je, menda našim bralcem že dobro znani jezuit Žužek, ki je za to nalogo najbrž zahteval od podpiranca, da mora postati

klerikalec. Ko pa je prišel omenjeni dijak jeseni na Dunaj in prijavil svoj vstop v „Slovenijo“ in ne v „Danico“, kakor so pričakovali Daničarji, je ta „črna nehvaležnost“ jezuita Žužka, ki je to takoj zvedel po svojih dunajskih „poročevalcih“, hudo spekla in sklenil je „takoj poskusiti vse, da se grešnik poda na pravo pot — namreč v „Danico“. Zastavil je ves svoj upliv pri vodstvu Elizabetine bolnice in dosegel, da je pritisnilo na bivšega podpiranca in mu očitalo „črna nehvaležnost“, ker je celo leto zastoj jedel, pa končno vendar ni šel v „Danico“. Fant se je teh očitanih in morda še kakih drugih „groženj“ zbal, se poboljšal in — postal „Daničar“. Drugi slučaj! Nekje na Gorenjskem je pregovarjal pred kratkim župnik in z vsilo pritiskal na starše nekega našega tovariša, naj mu odtegnejo toliko časa vso podporo, dokler ne izstopi iz našega društva, katero jim je naslikal kot brolg najzlobnejših ljudi, in vstopi v „Danico“. „Danica“ sicer ni dobila novega člana, ker bi omenjeni naš tovariš ne bil nikdar vstopil v kako klerikalno društvo in prodal svoje prepričanje, tudi če bi bil župnik dosegel svoj namen in odjedel dijaku podporo njegovih premožnih staršev, kar pa se tudi ni zgodilo, ker je bilo staršem vendarle prehudu, pustiti svojega sina stradati. Ali zanesel je vendarle v družino razpor, sovraštvo in nezaupanje staršev do svojega sina, o katerem je dejal, da ne bo nikdar dovršil svojih študij, če bo ostal v našem društvu.

— **Na indeksu.** Danes teden smo poročali, da so iz kranjske gimnazije izbacili „Ljubljanski Zvon“. Ista osoda je zadela edini slovenski pedagoški list „Popotnik“. Es ist alles nur Quark“ so se blagovolili izraziti predestinirani gosp. Jarc. Kaj bote vi, dež. šolski nadzornik! In kaj vi drugi slovenski ravnatelji, profesorji in priznani pedagoški pisatelji! Vrag vse vzemi in vašo staro šaro, ki jo podajate v „Popotniku“! Pridite k našemu Jarcu se les učiti! Sicer od njega ne pade nobena figa, ali učen je, učen. Svetujemo „Popotniku“, da ga čimprej pridobi za sotrudnika ter naprosi za kako učno sliko po formalnih stopnjah s sledečo dispozicijo: 1. vpeljava — zemljiška knjiga, 2. podavanje — promenada, 3. združenje — kaplan snubač, 4. shvatanje — korba, 5. uporabo — lov za novimi bogatimi nevestami. Do takrat priporočamo njemu in njegovim akademičnim backom katoliške baže prav toplo „Popotnika“. S pridom naj ga čitajo in verjani naj bodo, da uspeh v šoli ne izostane, kajti do zdaj je res „alles nur Quark“.

— **Obrambna zveza „zavednih kravtverjev“** ima jutri shod in upa, da se bodo obrtniki kar po vrsti usedli na — klerikalne limanice. Ta zveza ima že — 70 članov. To je impozantno število, posebno če se pomisli, da je na Kranjskem 18.000 obrtnikov!

— **Za kočevski državnozborski mandat** se pogajata posestnik Franc Dörfler in minister grof Auersperg.

— **Vprašanje o staroslovenskem jeziku.** „Piccolo“ poroča, da so škofijski ordinarijati vztočnih jadranskih pokrajin (Primorska, Hrvatska in Dalmacija) prejeli nov odlok rimske kongregacije obredov o staroslovenskem bogoslužnem jeziku. Izdan je bil ta dekret 18. dec. 1906 in se razglasi v kratkem. Ž njim se baje definitivno reši vprašanje staroslovenskega jezika v omenjenih deželah — seveda kolikortoliko na škodo Slovanov.

— **Iz finančne službe.** Finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo huzarskega stražmeštra Adolfa Kavčiča za solnouradnega asistenta v XI. čin. razredu.

— **Šolska imenovanja na Primorskem.** C. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je imenovalo gosp. Henrika Lebna, c. kr. prov. učitelja in voditelja na pripravnici na Proseku, definitivnim učiteljem na c. kr. pripravnici srednjih šol v Trstu; g. Justina Arharja, suplenta na c. kr. pripravnici v Trstu pa provi-

zoričnim učiteljem in voditeljem pripravnice na Proseku pri Trstu.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Noce (par) se vzpizori prvič na slovenskem odru veleznimiva Stolbova tridejanska veseliga „Na letovišču“. Glavne vloge imajo dame Taborska, Danilova in Noskova ter gospodje Taborsky, Verovšek, Boleška in Nučič. Veseliga se odlikuje po zdravem humorju ter je dosegla 1. 1898, o priliki praške razstave, velik uspeh v gledališču „Urania“, ki si je bilo stavilo zadačo, pomoči moderni umetnosti doznage, v nasprotju z nekolike zastarelim sistemom, ki je takrat vladal v „Narodnem divadlu“.

— **Javno predavanje.** Opozarjamo še enkrat na predavanje „Splošnega slovenskega ženskega društva“, ki se vrši jutri, v nedeljo ob petih popoldne v „Mestnem domu“. Predava g. dr. Fr. Novak „O državi in cerkvi“. Vstop je prost in razen otrokom vsakomur dovoljen.

— **Akademija.** Predavanje „Pod slovenskim svobodnim solnce in v senci polumeseca“ bo radi nedeljskega koncerta „Glasbene Matice“ šele v sredo, 16. t. m. ob osmih zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“. Drugo predavanje je določeno na sredo 23. t. m., tretje pa na sredo 30. t. m.

— **Društvo „Pravnik“** ima dne 30. jan. t. l. v prostorih restavracije „Narodnega doma“ v Ljubljani svojo XX. redno glavno skupščino z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Za veliki ljudski koncert „Glasbene Matice“** v nedeljo, dne 13. januarja 1907 kaže se veliko zanimanje in se vstopnice prav pridno prodajajo. Priporočljivo je, da vsako kupi vstopnico že naprej, da se izogne gneči, ki bo pri blagajni na večer koncerta. Izbere si pa tudi lahko pri predprodaji sedež po načrtu dvorane, ki ga ima na razpolago. Vstopnice se dobivajo v trafiki gospe Češarkove v Šelenburgovih ulicah. V nedeljo se prodajajo do 12. ure popoldne, popoldan pa na stanovanju gospe Češarkove, Šelenburgove ulice št. 1, na levi strani dvorišča. Na večer koncerta se odpre blagajna ob polu 7. uri zvečer. Začetek koncerta je točno ob polu 8. Slavno občinstvo se naproša, da med izvajanjem posameznih točk ne odpira vrat dvorane. Apelu-jemo še zadnjič na slavno občinstvo, da upošteva veliki trud in neverjetne troške „Glasbene Matice“ ter njeno idealno stremeljenje podpira z mnogostevilnim obiskom koncerta „Glasbene Matice“ in nje poizrtvovalni pevski zbor pač zaslužita, da je dvorana do zadnjega prostora zasedena. Dobička „Glasbene Matice“ ne išče, vesela bo, ako pokrije troške.

— **Plesni venček pevskega zbora „Glasbene Matice“** se vrši, kakor je bilo že objavljeno, v soboto, dne 19. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“. Za ta pri občinstvu tako priljubljeni ples delati preveč reklame, bi bilo odveč, kajti vsakateremu obiskovalcu so plesni venčki pevskega zbora „Glasbene Matice“ gotovo še v spominu in oni, ki še niso bili na njih, naj pridejo v soboto med vrli Matični zbor in bodo videli, da vlada tu prava, neprisliljena zabava in animiranost. Napetosti, ošabnosti, preziranja in bogve še kaj, kar se navadno pri drugih plesih čestokrat opazuje, ne dobiš tu. Vabila se pričenejajo razpošiljati prihodnji teden.

— **„Slovensko planinsko društvo“** razpošlje te dni vabila za planinski ples, ki se vrši v Ljubljani v „Narodnem domu“, dne 2. februarja t. l. Vabilo, namenjeno članom izven Ljubljane, se objavi v prihodnji številki „Planinskega Vestnika“.

Zgornji prostori v „Narodnem domu“ se bodo planinsko opremili; ples se bo vršil v veliki dvorani. Za odpočitek in okrepčanje se pa prirede skoro vsi zgornji prostori „Narodnega doma“. Zanimanje za to veliko prireditvev „Slov. planinskega društva“ je obče in je torej pričakovati mnogobrojnega obiska, tako da bodo tudi letošnji planinski ples sestane planincev in prijateljev planinstva, ter neprisliljene zabave iz vseh slo enskih pokrajin. Za izvrstno domačo kapljico in za dobra in cena jedila bo de vstransko preskrbljeno. Priredila se bo tudi druga izdaja šaljivega lista „Zlatoroga“. Častiti gostje naj blagovolijo priti ali v planinski opravi ali v narodni noši, drugače pa v promenadni obleki. Vstopnice se bodo prodajale v Ljubljani v trgovinah Gričarja in Mejača v Prešernovi ulici, I. Korenčana na Starem trgu, A. Škofa na Dunajski cesti in F. Škušna pred Skofijo, na dan plesa se pa dobe vstopnice od 11.—12. ure popoldne in od 2.—4. ure popoldne v „Narodnem domu“ in zvečer pri blagajni. Vstopnina za nečlane po 2 K, za člane bode vstopnina znižana.

— **Srbska čitalnica v Ljubljani** vabi k zabavnemu ve-

čerju s plesom, ki bo v nedeljo, dne 13. januarja t. l. o priliki pravoslavnega novega leta v mali dvorani „Narodnega doma“ s prijaznim sodelovanjem slavnega slov. pev. društva „Slavec“, gg. D. Barjaktaroviča in L. Dragutinoviča, članov slov. dež. gledališča in g. Fr. pl. Sladoviča. Spered: 1. Godba. 2. D. Jenko: „Na morju“, izvaja pev. društvo „Slavec“. 3. Francini de Sladovič, solist na tubaphonu, s spremljevanjem klavirja. 4. D. Barjaktarovič, deklamira. 5. Francek Komarec, groteskni komik. 6. L. Dragutinovič, deklamira. 7. H. Vogrič: „Lahko noč“, izvaja pevsko društvo „Slavec“. 8. The Skiby, muzikalni fantast. — Prikaz starega in novega leta. Ples. Pri sporedu in plesu svira ljubljanski salonski sekstet. Vstop za osebo 80 v. Začetek ob polu 8. zvečer. Za obilni obisk vstopnice prosijo vse prijatelje Srbske čitalnice odbor. Darila se hvaležne sprejemajo.

— **Društvo slovenskih agromomov** se snuje, kakor čujemo na Dunaju. Društvo se bo imenovalo „Kras“. Naj bi nomen ne bil omen!

— **Kot ustanovni član k slov. delavskemu pevskemu društvu „Slavec“** v Ljubljani pristopil je z zneskom 40 K g. Ivan Bahovec, vsetrlec in posestnik v Ljubljani. Živel! in naj bi našel mnogo posne-movalcev.

— **Novice za pust.** Pri nuna v Ljubljani snuje o ženski telovadni odsek. Najlepša dvorana se spremeni v telovadnico. Orodje je že naročeno. Tik telovadnice se prezida sobana v moderno kopališče. Uršulinke bodo tudi premenele svoj nekomodni dosedanj krov in sprejele onega francoskih telovadkinj s kratkimi krili, brez rokavov in golim vratom. Vodstvo je naročilo štiristo parov kije, da bo imela vsaka dama po en par v svoji sobici in se lahko sama zase vadija jutraj, popoldne in zvečer za velikonočno javno telovadbo. Dela se sedaj tudi na to, da se odpravi samostan-ki zid in da si izvojujejo sestre Uršulinke svoboden izhod v mesto vsak dan ob prostih urah. Podobne telovadne odseke nameravajo osnovati tudi v Škofji Loki in Mekinah.

— **Pred upravnim sodiščem** bo dne 16. t. m. javna ustna razprava o pritožbi Ivana Rusa in tovaršev v Grosupljem proti deželni vladi kranjski zaradi občinskih volitev grosupljskih.

— **Sprejem gojencev v c. in kr. vojno mornarico.** Ker se šola mornarskih gojencev v Šebeniku poveča s tem, da se priklapi druga ladja za nastanjenje, vabi pristaniški admiralat v Pulju mladeniče, naj vstopijo v to šolo, ter razglašajo: V c. in kr. vojno mornarico se sprejemajo gojenci kot mladi mornarji, če so avstrijsko-ogrski državljani, že 15. pa ne še 17 let stari, telesno sposobni in za svojo starost dovolj krepki, zdravi, imajo duber pogled in se morejo izkazati s spričevalom lepega držanja. Sprejem se odkloni, če le en pogoj manjka. Prošnja za sprejem je brez koleka. Poslati se mora prošnja na c. in kr. admiralat pristanišča v Pulju potom najbližjega dopolnjevalnega poveljništva, na Primorskem tudi po mestnem starešinstvu, ali pa se odda vojnim ladjam, ki v tistih krajih križarijo. Dokler ni število gojencev popolno, jih sprejemajo tudi med letom, splošno pa meseca julija. Prošnji se mora pridjati: a) domovinski list; b) spričevalo o telesni sposobnosti; c) rojstni in krstni list; d) spričevalo lepega vedenja; e) zavezno pismo ali reverz; f) odhodno spričevalo katerekoli šole; g) Družinski list, ali spričevalo o gmotnih razmerah prosilčevih.

— **Tamburaško društvo „Zarja“** v Rožni dolini priredi v nedeljo, dne 13. t. m. v gostilniških prostorih g. Končana na čast podpornim članom koncert

— **Prostovoljno gasilno društvo v Vižmarjih** priredi v nedeljo, dne 13. januarja v restavraciji „Pri kolodvoru“ v Vižmarjih prepusitico. Spored: Petje, godba, srečolov, korijandoli, papirnata bitka, šaljivi prizori, ples. Začetek ob 3. uri popoldan.

— **Meščanske godbe v Kranju** občni zbor bo v nedeljo ob polu 11. uri v mestni dvorani.

— **Obilno denarja** imajo v Črnem vrhu nad Idrijo. Na sv. Treh kraljev dan je pri nabiranju po cerkvi moral cerkovnik dvakrat izprazniti „puščico“, da je mogel nadaljevati nabiranje. Potem pa jokajo Črnovrščici, da nimajo denarja! Za domače potrebe jim ga res primanjkuje, a za tuje misijone ga imajo dovolj. Pametni ljudje se jim smejejo, ko zdihujejo o svojih stiskah in nadlogah in svojem slabem položaju.

— **Pevsko društvo „Postojna“** priredi dne 27. prosinca t. l. pred-pustno veselico.

— **O cerkvenih miših v Hrenovicah** pri Postojni smo dobili obvestilo, da sta precej ošani in da imata še kak drug greh nad seboj. Stanujeta v spodnjem delu kaplanije.

Ponižni sta samo takrat, kadar pobirata groše za biro.

— **Lov na volkove** so vzpizorili te dni postojnski lovci. Po trgu se je raznesla vest, da sta na griču Velikega Potoka dva volka. Gonjači so storili vse, da bi volkove napodili naravnost pred puške lovcov, kar so spoznali po lajanju enega izmed „volkov“, s kakšnimi zvermi imajo opraviti. Eden pes je bil mrtev, drugi ga je pa stražil, kot se mrtveci stražijo.

— **Iz Košane** se nam poroča, da ima „Košansko pevsko društvo“ v nedeljo, dne 13. januarja popoldne svoj občni zbor z navadnim sporedom. Po občnem zboru prosta zabava.

— **„Narodna čitalnica“ v Košanjevcih** je imela dne 30. pr. m. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: g. Fran Čebulj, predsednik; g. Valentin Uršič, podpredsednik; g. Lavo-slav Bučar, tajnik; g. Božidar Lappain, blagajnik; g. Ignacij Čerov, arhivar; gg. Ivan Goriup in Fran Rabuse, odbornika; gg. Rajko Doležalek in Fran Trost, odb. namestnika. Pevovodjem se je imenoval učitelj Fran Grajland.

— **„Narodna čitalnica“ v Krškem** ima v soboto, dne 19. prosinca svoj II. redni občni zbor. Pred zborom se predstavlja veseliga „Medved snubač“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnine ni. Vstop je dovoljen članom in od njih vpeljanim gostom. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

— **Telovadno društvo „Sokol“** v Zagorju ob Savi ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 20. pros. ob 4. uri popoldne v prostorih gospe Marije Medvedove z naslednim sporedom: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo načelnikovo. 5. Volitev novega odbora, računskih preglednikov in zastopnikov na občni zbor slovenske sokoške „Zveze“. 6. Slučajnosti. Ker se vrši zvečer ob 7. uri društveni plesni venček s šaljivim nastopom, se prosijo vnanji člani, da pridejo že na občni zbor v sokolskem kroju.

— **Telovadno društvo „Sokol“** v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo dne 20. prosinca plesni venček s šaljivim nastopom v gostilniških prostorih gospe Marije Medvedove. Sodeluje slavni zagorski salonski orkester. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 60 v. za obitelj 1 krono.

— **Za Judežev denar.** V Središču je umrl ožezag iz oga nemškutarskega trgovca v Celju I. Polantza, ki je l. 1899. ob priliki obiska čeških akademikov v Celju napadel učitelja Gostinčarja, da se je moral braniti z revolverjem v roki. Za to junaško delo je Polantzu kupila „Südmarka“ trgovino. Te dni je bila v Ormožu zapuščienska obravnava za Polančevim očetom. Pri tej priliki je Polantza vprašala njegova sestra: „Kje pa imaš tiste krone, za katere si prodal svoj materni jezik?“ Kakšen odgovor je dal nemškutarski Polantz svoji sestri na to vprašanje, ne vemo.

— **Društvo „Deutsches Haus“ išče hišnika!** Iz Celja: Tako je brati črno na belem v inseratnem delu celjskega lističa „Deutsche Wacht“ z dne 10. januarja t. l. S hišnikom pridejo na dan! Drugo, seve, mislijo, ostane tajno. A kdo bode prevzel „Gastwirtschaft“?! 10.000 K na leto: to je mastna namemina, ne? Boste li dobili kalina, ki se vam usede na ta mastni lim? Poskusili ste že, a vam je spodletelo. Čakajmo! Mogoče se najde kdo, ki je tako naiven, da „titulus“ sam v Celju — kakor že hoče to mesto biti „samonemško“ vse izda in velja! Le „allddeutsch“ — vse drugo pride!

— **Prvi vinski semenj v Ormožu.** Ker so se vinski semji v naši ožji domovini udomačili in dobro obnesli, priredi „Vinoresko društvo v Ormožu“ v četrtek, dne 31. januarja 1907 v dvorani gostilne g. A. Skočiča v Ormožu vinski semenj. Otvoritev semuja ob 11. uri predpoldne. Ako upoštevamo dejstvo, da se je letos v ljutomerskih gorah, oziroma v ormoškem in ljutomerskem okraju pridelalo približno 42.000 hl vina in da je prištevati letošnji pridelek med boljše letnike se je nadejati mnogobrojne udeležbe. Ni treba omeniti še posebej, da sloviijo ljutomerske gorice že od nekaj kot najbolje v Avstriji, vrhu tega so zgrajene že več let z novimi nasadi, ki že rode. V teh novih nasadih se negujejo najzlahtnejše, zemlji primerne vrste, tako da bode na semnju mogoče dobiti vina ene vrste. Nadalje je treba omeniti, da je peronospera, ki je v drugih vinskih krajih toliko škodo napravila, našim goricam kolikor toliko prizanesla. Na vinskem semnju se nudi kupcu prilika v kratkem času veliko vin poskusiti, on ni navezan na mešetarja, ni mu treba vse hribe prelaziti, predno dobi zaželjeno blago. Kupec in pridelovalec sta v neposredni zvezi. Dobiček, ki ga imajo prekupei

in mešetari, ostane njima. Koliko pa je vreden čas, ki ga na tak način prihrani kupec. Železniške zveze so tudi zelo ugodne! Toraj le v Ormož 31. januarja, gostilničarji, da se preskrbite s pristnim ljutomercanom. Izbiro boste veliko našli!

— **Mrjasec navlil na človeka.** Blizu Pože na Hrvaškem je napadel mrjasec kmeta Luko Lovriča, ki je peljal gnoj na njivo. Vola sta z vozom zbežala, ko se je naprej v nju zaletel, Lovrič se je pa z vilami le slabo mogel braniti napadu. Zver ga je zgrabila za stegno in mu izgrala velik kos mesa, nakar je odšla. Lovrič je zdaj v bolnici v smrtni nevarnosti.

— **Vojaški sluga napadel s sekiro zdravnika.** V Varaždinu je vojaški sluga napadel s sekiro zdravnika dr. Ernesta, katerega je težko ranil na glavi in prsih. Vzrok tega napada ni znan. Sluga je imel ljubavno razmerje s služkinjo zdravnikovo. Aretirali so oba.

— **Javna vinska pokušnja** v tukajšnji vinski kleti je nocoj od polu 8. do polu 10. ure.

— **Maggijska zabela za juho.** Pokušnje, ki so bile ta teden v nekaterih trgovinah, so se prav dobro obnesle. Občinstva je bilo mnogo in bilo je jako zadovoljno. Prihodnji teden bodeta še dve pokušnji. V ponedeljek v trgovini Perdan, v torek pa v trgovini Schiffer.

— **Na mestnem drsališču pod Tivolijem** svira jutri od 11. do polu 1. ure opoldne „Ljubljanska društvena godba“.

— **Nesreča.** Ko je včeraj posestnik Alojzij Tomšič v Ponikvah pri Dobropolju vlačil s konjem drva, ga je konj z ostro podkovo v čelo tako udaril, da mu je tako močno prebil črepijo, da se vanjo vidijo možgani. Za silo ga je obvezal zdravnik v Laščah, potem so ga pa pripeljali v deželno bolnišnico.

— **Trmoglav voznik.** Ko se je včeraj dopoldne peljal zastopnik meniške pivovarne, g. Anton Maurer, po Karolinski zemlji, mu je pripeljal nasproti 19letni posestnikov sin Jožef Jere iz Iške vasi, kateri se ni hotel prvega prav nič umakniti in sta se vsled tega zadela voza ter se je pri Maurovem strla os in tudi obrambna deska proti blatu se je zlomila ter ima Maurer pri tem škodo 50 K.

— **Pomotoma ali namenoma** sta izginila dne 8. novembra iz „Figovčevega“ dvorišča dva prazna soda, ki sta bila last trgovca g. Alojzija Cernarja iz Lukovice, vredna 23 K. Prvi sod ima številko 2371 in drži 108 litrov, drugi pa številko 2224. Kdor jih je pomotoma odpeljal, naj jih odda zopet pri „Figovcu“.

— **Tatvina.** Učiteljici gđ. Amaliji Poljančevi je bila dne 9. t. m. s hodnika na Dunajski cesti štev. 11 ukradena modra zimska bluza, vredna 10 kron.

— **Izgubljeni in najdene reči.** Poslovodja gosp. Viljem Petrovič je izgubil zlato liro na rdečem traku, vredno 30 K. — Neka dama je izgubila zlato zapestnico z obeskom, vredno 120 K. — Notarski uradnik g. Anton Kristof je našel kos bankovca za 20 kron. Lastnik ga dobi pri polioji.

— **Krmo za prašiče,** perutnino in pse iz mesnih vlaken prodaja gosp. R. Ranžinger v Ljubljani. Glej današnji inzerat!

— **Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“.** V službo se sprejmejo: 1 poslovodja manufakturne stroke, 2 knjigovodja in korespondenta, 1 kontorist, 2 potnika, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke (boljše moči), 2 pomočnika železninske stroke, 1 kontoristinja večja laščina, 1 blagajničarka večja laščina, 1 prodajalka, 5 učencev. — Službe iščejo: 2 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondent, 2 kontorista, 12 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 10 kontoristinj, 3 blagajničarke, 4 prodajalke.

— **Najnovejšje novice.** Turški sultan je baje zopet smrtno bolan, da je z vsakim dnem pričakovati konca.

— **Moravski deželni zbor** se skliče v začetku februarja k daljšemu zasedanju. Tudi tirolski deželni zbor se najbrže skliče, ker je pogajanje med Nemci in Italijani že skoraj popolnoma uspelo.

— **Med uradniki južne železnice** krožijo tiskani pozivi, naj se izjavijo solidarne za draginsko doklado.

— **Za 10.000 K** menic je ponaredila na ime ogrskega bramborskega mista Jekfalussyja baronica Pongracz.

— **Strahovita eksplozija** se je pripetila v tovarni za celulozo v Geispolsheimu pri Strassburgu. Ubilih je bilo 16 deklic in 5 dečkov.

— **Rodbinska drama.** V Mariboru Szigetu sta zakonska Lako pustila svoja otroka pri stari materi. Ko sta se vrnila, našla sta vse tri mrtve. Zadušili jih je plin, ker je stara mati zaprla zaklopnico pri peči. Žena je znorela, mož pa se je obesil.

— **Čuden slučaj.** V bolnišnici v Mineapolisu je umrl 11letni deček za starostno onemoglostjo. Pri obdukciji so našli vse organe v tistem stanju, kakor pri zelo starem človeku. S šestim letom je že popolnoma osivel.

— **Dojilka pok. prestolonaslednika Rudolfa,** gospa Marija Rehar, je umrla v Igľavi 69 let stara. Bila je do svoje smrti zastavna in skoraj še vedno lepa gospa, ki se je postavljala z zlatim križem okoli vratu kot znakom, da je hranila cesarskega princa.

— **Najbogatejši človek na svetu** ni Rockefeller, temuč, ako je verjeti angleškim časopisom, neki Friderik Meyerhauser, ki ima celo milijardo premoženja. Meyerhauser je bil rojen leta 1834. na Nemškem. V Ameriko se je izselil v rani mladosti ter je služil najprej pri neki žagi, ki k malu prišla v njegovo last. Razumel je velike množine lesa poceni kupovati ter ga drago razpečavati. Na ta način so kmalu prišli v njegovo last velikanski gozdovi. Dandanes so njegovi neizmerni gozdovi v severozahodnem delu Zedinjenih držav. Sam pa živi popolnoma skromno in malo poznan v St. Paulu.

— **Nova parobrodna družba.** V New Yorku se je osnovala nova ameriška-avropska parobrodna družba pod predsedstvom V. Petersena z glavnico 24 milijonov kron. Nova družba postane tekmovalka družbi Amerika-Hamburg ter bo oskrbovala osebni promet med New Yorkom, Hamburgom in Rotterdamom. Zgradi si celo brodoge brzovalnih parnikov, vsak po 10.000 ton.

— **Zdravniški ponk v šoli.** Drazdanski mestni svet je sklenil, da začne prirejati zdravniška predavanja o seksualnih problemih za abituriente gimnazij in realk. Obisk predavanj je neobvezen in le z dovoljenjem staršev.

— **Poroka pri različnih narodih.** Pri raznih divjaških narodih, pri katerih moške svoje žene kupujejo, obstoji poroka v bistvu v tem, da ženin ali s silo ali na videz ugrabi dekle iz rodne hiše. Temu ropu sledi navadno velika pojedina, katere se udeležijo vsi sorodniki in znanci. Blagoslovljanje sklenjene zaveze po duhovnikih pojavlja se pri vseh narodih še le na višji stopinji omike. Pri starih Hebrejcih so sklepali zakon starši ali bližnji sorodniki, čestokrat v odsotnosti ženina ali neveste. Ženin je moral plačevati nevestinemu očetu kupnino, katero so revni morali odslužiti z večletnim hlapčevanjem (n. pr. Jakob). Ženitna pogodba se je sklepala ustmeno pred pričami; še le po povratku iz babilonske sužnosti so se delale pisne pogodbe. Na dan poroke je odpeljal ženin nevesto popolnoma zagrnjeno na svoj dom, kjer se je obhajala svatba. V časih po Kristusu je bil zakon še le sklenjen, ko je ženin pod poročnim nebom nataknil nevesti prstan z besedami: „S tem prstanom si mi posvečena (kot žena) po postavi Mojzesovi in Izraelovi“. Pri starih Grkih ovenčala sta se ženin in nevesta na dan poroke s cveticami in travkami. Na večer je prišel ženin po nevesto na njen dom ter jo odpeljal na vozu, v katerega sta bila vprežena dva vola. Deklice, ki so nosile rešeto in kolovrat, so šle v sprevodu; nevesta sama je držala v rokah posodico ječmena, znak, da donese kruha k hiši. Pri vstopu v ženino hišo so obsuli prijatelji novoporočena s figami in drugim sadjem, znamenje prihodnjega blagostanja. Nato se je slovesno sežgala svora nevestinega voza, češ, da nevesta ne bo dala misliti na vrnitev k staršem. Pojedina s petjem in godbo je celo slavnost končala. Znamenito je, da so Spartanci moškim pred 30. in ženskam pred 20. letom branili zakon. Pri starih Rimljanih je nevesta dan pred poroko oddala svojo deviško obleko ter jo darovala boginji deviške sreče. Na dan poroke je oblekla obleko zakonskih žen, se opasala z volnenim pasom in si zakrila obraz z rumenim pajčolanom. Darovalo se je bogovom zakona, v prvi vrsti boginji Junoni, in na to je odvedel ženin nevesto na svoj dom, spremljan od bakljonošev. Na ženinovem domu vprašali so nevesto, kdo je. Ona je odgovorila obrnjena k ženinu: „Kjer si ti gospodar, tam bom jaz gospodinja“, ter ovila okoli podbojev hišnih vrat volnen trak. Sedaj so nevesto vzdignili in jo nesli črez prag, ter ji stoeči na ovčji koži izročili hišne ključe. Samoobsebi umevno je tudi pri Rimljanih zaključila celo slavnost pojedina z godbo plesom in petjem. Pri starih Germanih je bil zakon pod 20. letom in zakon med sorodniki strogo zabranjen. Pri njih je bila glavna stvar zar-ka, pri kateri je ženin nevesti izročil

kako darilo, katero je v poznejših časih nadomestil prstan. Ostanek te žege najdemo še dandanes pri Angležih, pri katerih daje samo ženin nevesti zaročni prstan. Zaroče se je sklepalo pri Germanih v pričo štirih mož, ter se je končala s tem, da so ženina in nevesto peljali trikrat okoli domačega ognjišča. Nekaj časa po tej zaroči je odvel ženin svojo nevesto na svoj dom v spremstvu sorodnikov, prepevajočih ženitovanske pesmi. Enake obrede so imeli tudi naši pradedi, pri katerih je ženinov prijatelj odvedel s svetjem okrašeno nevesto na ženinov dom, kjer so sprejeli nevestin voz z vodo in baklami ter so jo z raznimi obredi odvedli v hišo. Po zmagi krščanstva vpeljali so se pri poroki cerkveni obredi, ki obstoje v bistvu nespremenjeni še dandanes. Pri prvih kristjanih so šle neveste brez venca k poroki, ker so ga smatrali kot pogansko žego in še le v 4. stoletju po Kristusu se je nevestin venec zopet udomačil. Zakonski prstani so se uvedli še le v 10. stoletju. Dandanes so se nekateri starodavni običaji pri ženitvah ohranili deloma le še na deželni dočim jih po mestih ne najdemo več.

— **Uradno poročilo o ruskih izgubah v zadnji vojni.** Ruska vlada je priobčila te dni prvo obsežno poročilo o rusko-japonski vojni in podala v njem tudi izgube Rusov. Vojna je trajala 23 mesecev in povprečna sila ruske armade je znašala 12.793 častnikov in 697.000 mož. Največ izgub je imela infanterija, za njo kavalerija in najmanjše je trpela artiljerija. Po številkah so izgube sledeče: mrtvih 678 častnikov in 19.068 vojakov, ranjenih 3840 častnikov in 118.850 vojakov, pogreša se 422 častnikov in 39.193 vojakov. Slučaji bolezni v mandžurski armadi so bili naravno med vojno veliko bolj pogosti nego v mirnih časih: pri tem je bilo število samomorov med častniki trikrat toliko nego druga ponesrečenja; pri moštvu pa ravno narobe. Največ žrtve pri častnikih kakor pri moštvu so zahtevale najrazličnejše nalezljive bolezni in pa influenza. Umrla je na teh boleznih 234 častnikov in 7637 vojakov. Potemtakem znašajo izgube Rusov na ubitih in umrlih v tej vojni vsa skupaj 1000 častnikov in 27.000 mož.

— **Rockefellerjevi dohodki.** Intimni Rockefellerjev prijatelj, milijonar Rogers, je povedal, da je imel Rockefeller v preteklem letu 240 milijonov kron dohodkov, kar znaša na dan 660.000 in vsako uro po dnevi in ponoči 37.500 K, vsako minuto pa 460 K. Potemtakem zasluži vsako uro ministrovo letno plačo. Rockefellerjevi dohodki bi lahko pokrivali letne potrebine cele švedske kraljevine, pri tem bi lahko še daroval za dobrodelne namene 20 milijonov, in še vedno bi mu ostalo 20 milijonov. Ako bi mu prišlo na misel, lahko bi obdaroval vsakega prebivalca v velikem znesku, kakor je Hamburg, z 2000 K, ali bi zgradil 1000 cerkev ali 400 velikih bolnišnic. Ako bi se njegovi letni dohodki spreminili v zlato, bi bila to teža dveh modernih lokomotiv ali 2000 ljudi. S cekini bi se lahko tlakovala pespot na tri ure daljave. Ako pa bi se ta denar zmenjal v bakremi drobiž, nalozili bi z njim 17 km dolg vlak.

— **Previden kmet.** Neki nemški kmetič, ki ni imel posebnega zaupanja do odvetnikov, je prišel k nekemu odvetniku v Kolnu, ker bi se rad začel tožariti s svojim sosedom zaradi neke svinjske kupčije. Ko je slučaj odvetniku razložil, je vprašal: „Ali upate prirediti tožbo v prepričanju, da tožbo dobite?“ — „Seveda jo dobimo,“ je odgovoril odvetnik. — „Hvala lepa, potem pa ne bom tožil,“ je pripomnil kmet ter razložil odvetniku, da mu je nalašč pripovedoval slučaj tako, kakor da bi bil sam sosed, ki ga je mislil tožiti.

— **Kupčevanje z ljudmi.** Češki sodnik dr. Bohuslav Gebauer je izdal knjigo, v kateri opisuje strašno usodo takozvanih potujočih čeških muzikantov. Ti se rekrutirajo največ iz vzhodnočeških okrajev Novobudov, Kraljevi gradec in Jaromef. To so revne pokrajine, goste obljudene. Brezvestni ljudje uganjajo z mladino naravno kupčije. Takozvani impresariji, ki imajo denar, zberejo mladence in deklice 15 do 20 let stare, jih zasilo nauče igrati na gosli, harmoniki ali harfo ter odrinejo z njimi po svetu, največ na Rusko in Orijent. Takih impresarijev je nad 150 in vsak ima svojo bando, tako da je iz imenovanih okrajev nad 1000 mladih ljudi po svetu. Staršem se da nekaka odkupnina, nakar postanejo takorekoč last impresarije, ki postopa z njimi kakor z živino, jim daje le najpotrebnejše za življenje, a ves skupiček pobira sam. Moški postanejo berači in postopajo, dekleta pa zapadejo redno prostituciji, k čemur jih neredko impresariji prisilijo. In tako pridejo domov raztrgani, moralno in telesno pokvarjeni, navadno še spolno bolni, dočim so impresariji premožni da dajejo hčeram po 60.000 K dote.

— **Šest sester oženil.** Pred 20 leti se je priselil v Montano trgovec James Craven. Tam je dobil naseljeno rodbino Lamprechtov, ki je imela veliko posestvo in šest hčer. Craven se je zaljubil v najstarejšo sestro ter se poročil z njo. Deklico pa je ljubil tudinapolindijaneec Volf, ki je prisegel strašno maščevanje. Ko je Craven moral kmalu po poroki odpotovati, je Volf pričakal njegovo mlado ženo ter jo zahrbtno ustrelil. Craven je štiri leta žaloval za ženo, potem pa je zasnubil sestro pokojne žene ter se poročil z njo. Volf pa, ki se je skrival v gorah, da ga policija ni mogla dobiti, je pričakal tudi drugo ženo ter jo ustrelil. Kmalu nato se je Craven oženil s tretjo ženo, a tudi to je Volf ustrelil. Craven se je ves obupan izselil na nekaj časa v Ohio. Tam je pozabil na svojo nesrečo, se vrnil v Montano ter zaprosil za četrto Lamprechtovo hčer, ki je privolila s pogojem, da maščuje vse tri njene sestre. Craven se je z njo poročil, potem pa šel iskat Volfa v gore. Po dolgem zasledovanju je našel morilca ter ga ustrelil. Toda sreča mu le ni bila stanovitna, kmalu mu je žena zbolela za nalezljivo boleznijo ter umrla. Nato se je Craven poročil s peto sestro. Tudi z njo je živle kratke čase. Prijezi se ji je splašil konj ter jo vrgel s sebe, da se je ubila. Sedaj se je Craven oženil z zadnjo sestro ter se odselil z njo zopet v Chio in upa, da si jo ohrani.

— **Svetovna razstava v Tokiju.** Leta 1912 priredi v Tokiju mednarodno razstavo, za katero je proračunjenih 19 milijonov stroškov. Razstavo priredi odbor 41 zvez, predsednik pa bo japonski tajni svetnik baron Otori.

— **Kje se popije največ kave?** Na Francoskem pride na osebo v enem letu le tri funte kave, v Nemčiji pet funtov, v Zedinjenih državah sedem funtov, v Belgiji 11 in v Braziliji 14 funtov. Na Angleškem pije večina čaj, zato pa je poraba kave na osebo le 1 funt.

— **Zdravo stanovanje.** Župnik pride v kmetiško hišo, kjer prebiva poleg gospodarja, žene in 5 otrok, tudi 4 prašiči in nekaj kokoši. „Ali je to zdravo“, vpraša župnik, „da imate prašiče v sobi?“ Začuden odgovori kmet: „Prašički so popolnoma zdravi, akoravno so vedno pri nas“.

— **Kako se je Cigan Mihajlovič pritožil na visoko vlado.** Mestno poglavarstvo v Oseku je prepovedalo Ciganom igrati po kavarnah brez dovoljenja in plačanja pristojbine, obenem jim je tudi prepovedalo nabirati okoli miz gostov. Proti tej prepovedi je vložil ciganski poglavar sledeči poziv: Visoka kr. deželna vlada! Proti odloku poglavarstva svobodnega in kraljevskega mesta Oseka z dne 24. decembra 1906 št. 30921/IV. 1906 vlagam pravočasno sledeči priziv: Ne pustijo Ciganu igrati. O mili bog, kje je svoboda lanjskega leta! Igrati si smel, dokler si hotel. Igraš in igraš, a nihče te ne vpraša za kake pristojbine, a kadar pride dvanajsta ura, a Cigo Mihajlovič zaigra, in vsem gostom skoči srce iz prs in evo ti takoj dovolj, da se plačajo 4 krone, kar Cigo rad plača, pa sme tudi popolnoma razveseljevati goste. Hudo nas je pritisnilo. Sedaj mi je treba za vsak večer, kadar igram do polnoči, pristojbino 4 K 50 v, a v nedeljah in praznikih brez ozira na dolgot sviranja naprej pristojbino 9 K 50 v. Kadarkoli pa igram čez polnoč, moram istotako plačati 9 K 50 v. Obenem pa se mi je zabranilo pobiranje milodarov pri gostih. A kako naj živi Cigo, ako ne prosi in pobira? — Iz česa naj revež plača te pristojbine, od česa naj živi? Na stran mi sedaj mile goslice. Naj sedaj Osečanom igra mestno poglavarstvo, ki more to storiti, ne da bi pobiralo milodare. Srečni vi Osečani, sedaj vas ne bo več vznemirjal vaš Cigo, ki ste ga tako radi poslušali. Ko bi bila ti, visoka vlada videla, kako so ploskali, kadar je zaigral Cigo Mihajlovič! In je tudi zual! Kako je bilo veselo, o mili bože, razjokal bi se. Veselite se tudi vi gostilničarji in kavarnarji. Rešili ste se hrupa in nepoklicanih gostov v vaših prostorih, pa morete kot dobri purgarji iti že ob 8. zvečer v postelj, a vino v vaših kletih naj počiva. Bolje bo, ko bo starejše. Kam pa hoče mestno poglavarstvo iti s tolikimi dohodki od mestnih davkov. In to vse proti Ciganu. Nihče noče pomagati domorodcu iz Vinkovcev, Ciganu Mihajloviču. Toda ne mislijo vsi tako in zato vlagam priziv in prosim: Visoka kraljeva deželna vlada naj omenjeni odlok mestnega poglavarstva razveljavi ter mi naj dovoli svobodno svirati, kakor sem sviral lani. — Josip Mihajlovič.

— **Telefonska in brzjavna poročila.** Dunaj 12. januarja. Današnja seja poslanske zbornice je

bila komaj sklepna. Predsednik se je dolgo ni upal otvoriti, ker ni bilo zadosti poslancev navzočih in tudi ko jo je otvoril, jih še ni bilo dovolj zbranih. Holanški je takoj predlagal konec seje. Zapeli so zvončki in ti so končno privabili v zbornico toliko poslancev, da je bila seja sklepna. Zbornica je potem ob največji nepozornosti nadaljevala razpravo o volilni svobodi. Dr. Šusteršič je predlagal, naj zakon takoj po sankciji stopi v veljavo, sicer bi se znale prej vršiti nove volitve. Razprava se nadaljuje. Prihodnja seja bo v ponedeljek dopoldne.

— **Dunaj 12. januarja.** Ministrski predsednik Beck je danes povedal češkemu deželnemu poslancu grfu Otokarju Czerniaus, da se češki deželni zbor skliče hitro po razpustu državnega zbora in da se bo bavil tudi z volilno reformo za deželni zbor. Vlada stoji, je izjavil Beck, z soodločnostjo na st. lšču, da se mora za deželne zборе absolutno ohraniti interesno zastopstvo in je torej splošna in enaka volilna pravica za deželne zборе izključena.

— **Praga 12. januarja.** Danes ima izvrševalni odbor posvetovanja zstran koncentracije čeških strank. Na to posvetovanje se je pripeljalo mnogo državnih poslancev. Združili se bodo samo Staročehi, Mladočehi, narodni socialci in radikalci, ne pa tudi realisti in agrarci. Dne 15. t. m. bodo imele koncentrirane stranke posvetovanje o kompromisu glede kandidatur za državni zbor.

— **Pariz 12. januarja.** Papeževa nova enciklika ni na politične kroge naredila prav nobenega vtiska. Vlada pravi, da se je ločitev cerkve od države tako mirno izvršila, da je to pač najboljši dokaz, kako jo odobrava vse prebivalstvo.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

V manufakturni branži se že več mesecev vzdržuje naraščajoča tendenca, ki jo še bolj poostrujejo novo ustanovljeni trusti med tovarnarji raznih branž.

Po volni močno povprašujejo in najdejo na trg postavljene količine pri dobrih cenah takoj odjemalec. Zato se je nadejati, da cene dotičnih tvorniških izdelkov v doglednem času ne bodo padle.

Platno. Domače surovine se močno izvažajo, kar že več let ni bilo opaziti, za nenavadno visoke cene v Nemčiji in Rusiji, da se vsled tega včasih domača industrija le težko preskrbi z njimi. Posledica tega je, da naraščajo tvorniške cene konstantno in da bodo dosegle višino, ki je doslej še niso nikdar, ako se bo še količkej časa vzdržal sedanji položaj na trgu. Takisto tudi ni izključeno, da bi ne nastopilo začasno nedostajanje tvorniških izdelkov samih.

Bombaževina se je v zadnjih dneh znova podražila za nekaj točk. Zato so tudi cene fabrikatov, kjer niso ostale stalne, zopet nekoliko poskočile.

Da bi cene bele robe padle na svoječasno nižino, ni pričakovati, ker so se med tem kartelirali vsi večji domači zavodi za beljenje in apreturo in znatno zvišali plače za konfekcijo in beljenje. Za hlačevine vseh vrst je pričakovati, da se cene zopet znatno zvišajo. Tiskovinam in kambrikom so cene stalne. Juta je na produkcijskih tržiščih docela razprodana. Zato je neizogibno, da se bodo cene dotičnih fabrikatov znova zelo znatno zvišale.

Zahvala

p. n. gg. c. kr. uradnikom v Črnomlju kot volilcem prvega razreda.

Vsem onim značajnim močem, ki so me postavili kandidatom v I. razredu v mestni odbor črnomljski, osebno pa še g. c. kr. sod. pristavu Ant. Kudru kot sklicatelju volilnega shoda, izrekam za njih taktno postopanje pristožno zahvalo. Čast Vam! Beseda dana — vez velja!

V Črnomlju, 8. januarja 1907.

Rudolf Schiller,
učitelj.

Vajenca

zdravega in močnega, od 15 do 16 let
starega, sprejme v pekovo obrt
Aleksij Mihelič, Lesce na Ge-
ranjskem. 144-1

Stanovanje

sobami in vsemi pritlikinami se s
1. majem event. s 1. aprilom odda
na Starem trgu 13, I. nadstr.
Vprašanja ravnotam v II. nadstr.

Izurjena prodajalka

v manufakturni in špicerijski stroki,
želi službo premeniti.

Kje, — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 112-2

Gospodična

boljše rodbine, katere je posebno izurjena v
gospodinjstvu in zna dobro kuhati, išče dobro
in trajno mesto

gospodinjstvo.

Cenjene ponudbe naj se blagovolijo naslav-
ljati na upravništvo „Slov. Naroda“ pod naslovom
„Dobra gospodinja“. 148-1

Išče se stanovanje s hrano

za deklico 15. in dečka 10. let stara,
ki pobajata ljubljansko ljudsko šolo.
S klavirjem prednost. 109-2

Ponudbe pod „Zmerno“, poste
restante, Ljubljana.

Že rabljen, toda dobro ohranjen šivalni stroj

za krojača se kupi. 143

Ponudbe pod „Stroj 906“ glavna
pošta restante, Ljubljana.

Lepa hiša

emondstropna z gospodarskim poslojem in
zemljiščem, pol ure od mesta B-ljake, v slo-
venskem kraju in zraven župnijske cerkve, je
zavoljo družinskih razmer na prodaj. V hiši
je gostilna in prodajalnica. Vsa poslopja so
zidana, s opako kr. a in v dobrem stanju. Kraj
je lep in prijeten. Janez Martinc, posestnik
pri Mariji na Zili, pošta Beljak, Koroško.
467-3

PATENTE p eskrbo in spravlja
v prid
Inženir in pat. posrednik
J Knöpfelmacher
Dunaj, II. Praterstrasse 37.
Telefon 22.32. 3683 14

Prve vrste dunajsko železno
in medeno pohištvo, fotogra-
fsko, fonografsko, električno,
optičko blago, glasbila, kadine
priprave, dunajsko usnjino, bra-
zilske diamante za rezanje
stekla, dunajske najnovejše
igrače (velik specialni katalog
o igračah za 50 h franko) pri-
poročila po najnižjih cenah trgo-
vsko-dunajski katalog 1482 zastoj.
M. RUNDBAKIN na Dunaju, IX/1.

P. n. ženini in neveste!
Poslužujte se moje najbo-
gatejše zaloge briljantov, dija-
mantov, poročnih prstanov in
zlatnine, raznovrstne namizne
oprave v srebru in china-srebru
l. t. d., zakar se Vam najtopleje
priporočam! 144
Izdelki so jako solidni — cene zmerne!
Veliki ceniki na cenj. željo tudi po
pošti franko in zastoj!
Z odličnim spoštovanjem
FR. ČUDEN
Srebrne cil. rem.
ure od
4 gl. 50 kr. v LJUBLJANI, Prešernove ulice
naprej.
urar in trgovec z zlatnino ter sre-
brnino na drobno in na debelo.
nasproti Frančiškanskega samostana.

Pozor! Trgovci! Novost!

75 različ. ali posamez. dn. peciva po 2 v 1 K,
88 — — — — — 4. 1 K
raspošilja v lepih kartonih
E. BRANDT 92-3
I. krajnska tvornica fin. peciva v Kranju.

Osební kredit za uradnike,
častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in
posojilni konsorcij uradniškega društva dajo
po najugodnejših pogojih tudi na vračila na
dolge obroke osebna posojila. Agenti so
izključeni. Naslove konzorcijev naznanja
brezplačno centralno vodstvo
uradniškega društva na Dunaju,
Wipplingerstrasse 25. 31-3

Učenec

zdrav in močan, 13-14 let star, po-
šten h staršev, se sprejme v trgovino
mešanega blaga **A. BUDKOVIČ, Boh.
Bistrica.** 103-3

Sprejme se takoj izurjena prodajalka

v trgovino mešane stroke.
Ponudbe sprejema **Peter Sitar,**
Jesenice. 65-4

Lokal

lep, svetel, 16 x 8 metrov, pripraven
za društveno dvorano, skladišče ali
delavnico se takoj odda.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 4737-6

Sani in vozovi

za eno in dvouprego, zelo lahke in
pripravne, popolnoma novega sistema ima
izvršene in jih sam izvršuje po želji in
znižani ceni **Andrej Kapus, kovaški
mojster v Lescah (Gorenjsko).** 01-4

Izšla je knjiga KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljub-
ljanskih v polupreteklem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Ta povest je jako zanimiva ter izborna
opisuje dogodke neke koristke izza
časa Mondheimovega gledališkega rav-
nateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

Reelno in dobro!
Prekrasna žepna ura in veri-
zica za samo fl. 1.50
50.000 komadov
nakupljenih zaradi opustitve neke švi-
carske tvornice za ure, zaradi tega raz-
pošiljam prek. Gloria srebrno 36 urno
preizkušeno uro remontirano s lepo po-
zlačeno verižico s oveskom, natančno
idočo, za kar se tri leta pisмено jamči,
za samo 1.50
Po povz. raspošilja I. zaloga blaga
S. Kohane Krakov št. 37. 132
Za neugajajoče denar nazaj. 132
Mnogo zahvalnih pisem.

Gostilničarji

ki potrebujejo za predpustne veselice
godbe,

naj se obrnejo pisмено ali osebno na
gostilno „Pri Buri“ v Spodnji
Šiški št. 205. 4696-3

F. Vodišek

Revmatiki in astmatiki

dobe iz hvalečnosti radovalno in brez-
plačno pojasnilo, kako je bilo mojemu
očetu pomagano pri sgorajšnjih boleznih
Herman Baumgartl
Siberbach pri Grasslitzu na Češkem, št. 397.

Kupiti se želi mala

pritlična hiša

z nekoliko vrtom v ljubljanski okolici,
Novem mestu, Kandi ali na deželi
blizu kake farne cerkve. 102-2

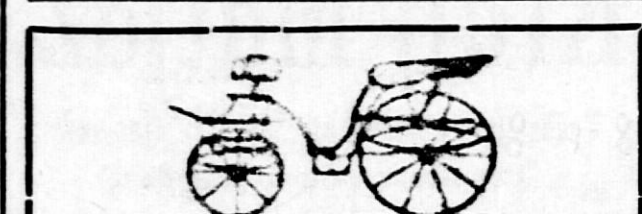
Pismene ponudbe naj se pošiljajo
pod št. 14 Sv. Florijanske ulice v
prodajalno.

Panorama International Pogačarjev trg.

Razstavljeno od nedelje 13. januarja
do vštete sobote 19. januarja 1907:

Koroško: Veliki Klek,
Vrbsko in Osojsko jezero.

**Izdelovatelj vozov
FRANC VISJAN**
Ljubljana, Rimska cesta št. 11
priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih 131-1

VOZOV.

Kdor zemljišče kupčijo

vsake vrste
kakor tvornice, biše, vile, zemljišče,
pensionate, graščine, mline, opekarnice,
hotele, gostilnice, kmetijska posestva rad
prodal hitro in diskretno ali rad
najel nanja posojilo, naj se le najprej
zaupno obrne na prve vrste strokovno
strogo reelno in

največje podjetje
Mednarodni kupčijski kurir
(Internaz. Geschäfte-Courir)
v Gradcu, Elisabethstrasse 6.

Zastopstva po vseh deželah Avstro-
Ogrske in po sosednjih državah. Uradnik
ačntakoj na mestu in če je treba brez-
Opotelega obiska zaradi natančnejše do-
menitve in ogledanja, prosimo za ta-
kojšanje obvestilo. 53-4

Lovske puške

vseh sistemov, priznana izdelki
prve vrste z največjim strelnim
učinkom, priporoča 127 1

Peter Wernig
o kr avorn' dobavitelj orožja
v Borovljah na Koroškem.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Thielejev razdebelni čaj
znano uspešna specialiteta proti debe-
losti, sajamečno neškodljiv. Zavitek
K 8. — Prodaja ga lekarna „Pri
Angelu“ v Celovcu. 3325 17

Iščem pridnega, krepkega dečka

dobrih in poštenih staršev, oni s več
kot ljudsko šolo, imajo prednost. 128
**Z. Krajnc, Kranj, trgovina s
špacerijo in detelnimi pridelki.**

Prodaja se za nizko ceno dobro
ohranjeno

motorno kolo

Puch, 3 1/2 HP.

Pojasnila daie gosp. **Spell, me-
hanik v Ljubljani.** 14-1

Prodajalna

z mešanim blagom se da radi družin-
sk h razmer **takoj v najem.** Proda-
jalna je sredi vasi in je jako dobro
obiskana. 122-1

Več pove lastnica **Jera Klotutar**
v Kranjski gori št. 21.

Za takojšnji nastop se išče
kleparskega pomočnika
ključavničarskega pomočnika
in 123-1

2 vajenca

manufakturna za domače orodje
v Višnji gori na Dolenjskem.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.
Od 14. januarja do
20. januarja 1907.

Čarobno Japonsko.

Vabilo

občnemu zboru

posojilnice za Sodrązico
ter okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se vrši

v nedeljo, 20. januarja 1907

v posojilničnih prostorih ob

3. uri popoldne.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Odobritev letnega računa za XI. upravnno leto 1906.
- 3.) Volitev nadzorstva.
- 4.) Prememba pravil.
- 5.) Nasveti.

Opomba: Za slučaj, da ni postavno
številu zadrųznikov, se vrši pol ure
kasneje drug občni zbor z istim
dnevnim redom.

Načelstvo. 138

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel:

7-10 jutraj Osební vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc,
Budejovice, Praga.

7-17 jutraj Osební vlak v smeri: Novo
mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

11-30 popoldne Osební vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec,
Salzburg, Inomost, Bregenc.

10-05 popoldne Osební vlak v smeri: Novo
mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4-00 popoldne Osební vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec,
Salzajer, Linc, Budejovice, Praga,
Dunaj zahodni kolodvor.

7-08 zvečer Osební vlak v smeri: Novo
mesto, Kočevje.

7-35 zvečer Osební vlak v smeri: Trbiž,
10-23 ponoči Osební vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel:

7-09 jutraj Osební vlak iz Trbiža.

8-44 jutraj Osební vlak iz Novega mesta,
Kočevja.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Kontorishja

(Slovenka)

se sprejme z mesečno plačo b.
Vstop zaželen kakor mogoče hi.
Ponudbe blagovolijo se vpisati
pod naslov: „Vydova tovarna hiš,
Praga VIII“.

Zaradi obrtnih razmer se dve maj-
še zelo

novi hiši

ki se dobro obrestujeta, prodasta
prav po ugodnih pogojih iz proste
roke. Dve tretjini kupnine lahko ostane
vknjižene. 117-1

Pojasnila se daiejo v gostilni „Pri
Buri“ v Spodnji Šiški št. 205.

Kuharice in hišne

dobe takoj najboljše in najstanovitnejše
službe (velika izbira) za Ljubljano in
zunaj. Potnina tukaj. Več v pisarni.

G. FLUX

v Gosposkih ulicah št. 6

vis. pritl. Posebna govorilna soba.

Išče se v lesni trgovini izurjenega

prejemalca

in oddajalca blaga, ki hode obenem
kot gozdni manipulant. Znanje sloven-
skega in nemškega jezika potrebno.
Vse drugo po dogovoru. 104-3

Lastnoročno pisane ponudbe naj
se blagovolijo poslati pod „G. M. T.“
na upravništvo „Slov. Naroda“.

Krma

za 137-1

prašiče in perutnino

(mesna vlakna), zajamčeno čista, smlela,
prekaša vsa dosedajša krmila. Prese-
netljivi uspehi. Poštni zavoj s 5 kg na-
poizkušajo, poštnine prosto K 6.—.

Krma za pse

(mesna vlakna) stisnjena, 5 kg 5 K.
po povzetju. — V zalogi jo ima

R. Ranzinger v Ljubljani
na Dunajski cesti 19.

Vabilo

rednemu občnemu zboru

Kmečke hranilnice in posojil-
nice v Šmartnem pri Litiji

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se vrši

v četrtek, 24. januarja

ob 8. uri zvečer

v obč. pisarni v Šmartnem.

DNEVNI RED:

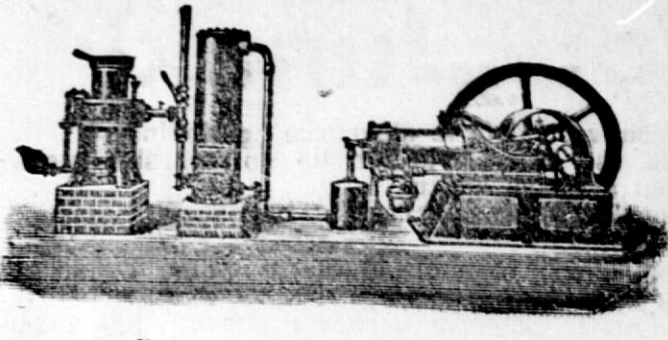
1. Odobrenje letnega računa za 1. 1906.
2. Posvetovanje o združenju posojilnic.
3. Volitev v odbor.
4. Volitev poslovodja.
5. Prosti nasveti.

K polni udeležbi vabi

predsedstvo. 135

Okoli 150.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje

Vse oblačne velikosti do 100 PH
so vedno v delu in se dobivajo v
3119-20 primernem roku.

na Dunaju X.,
Laxenburgerstrasse 3.

Ferdo Primožič

mizarski mojster

120-1

Ljubljana, Kilšerjeve ulice 5.

Izdeluje vsa stavbna in pohištvena dela, opravo gostiln, hotelov in prodajalnic. — Načrti in proračuni brezplačno. — Preoblikuje vse vrste parketov in deščic za tla, njih polaganje in voščenje, kakor tudi popravilo starih in snaznjeje stanovanj. — Prodaja in pošilja tudi po pošti domače voščilo (kuhani vosek). — Solidno delo, točna in cena postrežba.

V prvi zagrebški vojaški pripravljalni zavod

se sprejemajo mladeniči, ki so naobraženi, še niso bili na stavi in si žele pridobiti ugodnost

130-1

enoletnega prostovoljstva.

Potrebno znanje: Dobro dovršena (meščanska) ljudska šola ali nekoliko razredov kake srednje šole.

Uspeh zavoda: Povprečno prestane izpit z dobrim uspehom več nego 90% gojencev, in to glede na dobro upravo in moderne učne osebe na zavodu.

Letni tečaj se prične 1. marca in traja 7 mesecev.

Natančnejša navodila daje ravnateljstvo zavoda v

Zagrebu, Brislavićeva ulica 12.

Cerjenim nevestam in ženinom

priporočam

svoje veliko zalogo raznovrstnega blaga v največji izbiri po najnižjih cenah kakor: zakonske prstane, prstane s kamni, broške, uhane, verižice, okraske ter drugo zlatnino, srebrnino in briljante. Švicarske ure najslavnejših znamk, kakor tudi salonske stenske ure in budilke.

Z velespoštovanjem

145-1

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 28. nasproti rotovža.

Velik cenik na zahtevo zastoji.

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, se-kiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke.

151-1

129 odlikovanj!

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“

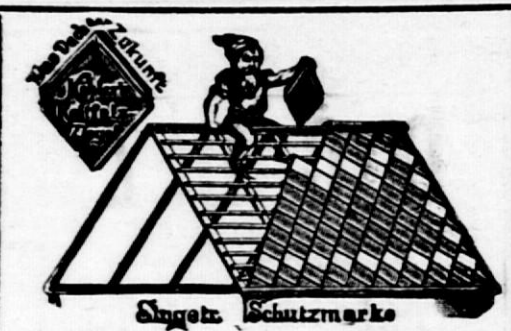
Ljubljana

Stari trg št. 9

velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrežba.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland cementsa in peska.

Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahka streha kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Odklikovan z diplomom, zlato medaljo in častnim križcem v Parizu 1904.

Edini izdelovatelj za Kranjako

JANKO TRAUN

izdelovatelj cementnih

Glince pri Ljubljani.

Najbolji kozmetički predmeti so:

da milo 60 h, cream po 1 K.
za čiščenje polti in telesa

da ustna voda
zobni prašek
za gojitve zob in ust

da lasna voda
lasna poma-
da
za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so obilno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlager, kemik

J. Svobode naslednik

v Ljubljani.

Nadomestke za „Aido“ zavrcajate.

August Agnola

Ljubljana

Dunajska

cesta 13.

Izborna

zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk,

najnovije

vrste

po nizkih

cenah.

COGNAC

4435-10

CZUBA-DUROZIER & Cie

francoska tovarna konjaka Promontor. Dobliva se pozna.

Ustanovljena 1864.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripisan izraben Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdnosti nadkriti juječi dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in sprave

raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na raspolago.

Centralni urad:

3449-17

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Vinorejsko društvo v Ormožu

priredi

v četrtek, dne 31. januarja leta 1907

v dvorani gostilne g. Antona Škorčiča

prvi vinski sejem

Ponujala se bodo vina lanskega, prav dobrega pridelka, kakor tudi vina starejših letnikov iz vseh vinorodnih krajev ormoško-ljutomerskih gor.

Začetek ob enajstih dopoldne.

Železniške zveze z Ormožem: Iz Maribora odhod poštne vlaka ob 8:15 predpoldne — Iz Ljubljane odhod poštne vlaka ob 5:09 zjutraj. Prihod v Ormož ob 10:24 predpoldne. — Odhod iz Ormoža ob 1:33 popoldne brzovlak na Pragersko-Maribor-Ljubljano. — Ob 4:37 popoldne poštni vlak na Pragersko-Maribor-Ljubljano.

Ormož, v januarju 1907.

Za odbor „Vinorejskega društva“:

načelnik dr. J. Geršak.

152-1

Društvo natakarev in markerjev

priredi

v četrtek, dne 17. t. m.

v stekl. salonu „Kazine“ v Ljubljani

dobrodelni venček

v prid belniške blagajne pomočnikov.

K temu se vabijo vsi p. n. znanci in prijatelji.

Ker je čisti dobri namenjen za dobrodelni namen, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Vstopnice se dobe v vseh hotelih, restavracijah in kavarnah v Ljubljani.

Odbor.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v složbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zborniki zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 30 kr.
A. Askerc: Islet v Carigradu, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otok in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— Štiri novele, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodna juha. Roman, broširan à 70 kr.

Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Gasnikarstvo in naši Gasniki, broširano à 40 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. à 50 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po nižji ceni priporočam: Fran Košek, Pregovori, prilike in reki. Proj. 80 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Poslajte 50 krajcarjev

v znakah. Za to dobite 3 vedne higiene vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gld. 70 kr., 25 vzorcev 3 gld. 40 kr. poleg najnovejšega ilustriranega cenovnika in navodilo za uporabo francoskih in ameriških gumastih predmetov, tucat od 40 kr. naprej. V zalogi so vse kurtizite, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. — Najnovejša in direktna se kučijo na pismeno naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. AUER, zaloga tovarniških gumastih predmetov.
Dunaj, IX/5, Nussdorferstrasse 3-11.

3854-12

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je KAPILON št. 1. O d luje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prihlaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. In m mnogo priznanje in zahvalni. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naročite samo pr. meni pod naslovom

PETER JURŠIČ,

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slaveniji.

1466 2

Varst. znamka: Sidro.

Liminent. Capsici comp.

nadomestilo za 3606-18

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.; po 80 h., K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno prijubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsako prepričan da je dobil orig. izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliščina c. 5 nova.

Raspodiljanje vsak dan

JA MAJEM SVOJE ČIZME SA HEVEAXOM PA MOGU DOLGO POUVEDI HODATI BEZ DA SU MI NOGE VLAŽNE

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o vseh nepremočljive masti za usnje

Heveax

4412-11 Prospekte pošilja

Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrvaškem

Laborat. Kubanyi v Sisku.

Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazilo za usnje, kar jih poznam. Kamilo Morgan

lovski pisatelj (časni preds. kluba „oveev“ na Dunaju).

Glavna zloga za Krajsko: FR SZANTNER Ljubljana, Sellenburg, ul. 4.

Najkrajša in naicenejša pot

V AMERIKO

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je pruga

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zealand in Samland ki vsak teden ob sobot h redno vožnjo med Antwerpenom in No. im Yorkom je značnos, izborna hrana, vijudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter trajna vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak 10rek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanadu v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odalej 26 od južnega kolodvora na levo pred zn no gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu Idrije in okolice vljudno naznanjam, da sem svojo nanovo otvorjeno

trgovino z urami, srebrnino in zlatnino

otvoril v Idriji, hiša 9. Paa, poprej tordka Potočnik

Potrulil se bodem sl. občinstvo z finim blagom, ceno in točno postreči, kakor tudi izvršujem v to stroko spadajoča dela. 4732-3

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Raunihar

ura; t govec z zlatnino in srebrnino

Naročeno blago se pošilja tudi po pošti proti povzetju.

Največja Zaloga navadnih do najfineših otroških vozičkov in navadne do najfineše žime.

M. Pakič v Ljubljani.

Seznamu naročnikom se pošlje v povzetem.

J. KEBER

trgovina z manufakturnim in perlinim blagom v Ljubljani na Starom trgu št. 9

priporoča

vence in šopke za neveste

ter

nagrobne vence po izredno nizkih cenah.

Potreščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

polg Urbančeva manufakturne trgovine

priporoča 2

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

Nova trgovina s suknem, platnenim in manufakturnim blagom

JOS. PETKOSIČ

Ljubljana Stari trg šte. 4.

Vzorci na zahtevanje!

Jos. Eberle

urar trgovec z zlatnino in srebrnino na Mestnem trgu št. 13

filijalka:

na Mestnem trgu št. 17

priporoča svojo veliko zalogo preestizjastih ur iz prvih tovar, budnik, stenskih, satenskih in ur na nihalo, briljantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popravila in vsa nova dela.

Najnovejša, ravnokar izšla pesniška knjiga Aškercova!

Novost 1907! A. Aškerc: „Junaki“.

Junaki obsegajo 4 epske pesnitve, zajete iz slovenske zgodovine.

I. „Knez Volkun“ nam kaže nad vse zanimiv prizor, ko so koroški kmetje podel evai vladarsko oblast svojemu knezu.

II. „Knez Ljudevit“ je bil tisti junak, ki je zadnji skušal osvoboditi Slovence in Hrvate izpod nemškega jarma.

III. „Štefan Ropota“ je bil najpogumnejši branitelj Murskega polja, ko so ga napadali d vji ogrski razbojniki Kruci.

IV. V „Kralju Matjažu“ je združil avtor odlomke narodnih pesmi o narodnem junaku „Matjažu“ v celoto in tako ustvaril na p dlagi narodne pravljice novo epsko pesnitev v popolnoma narodnem duhu.

Aškercovi „Junaki“ morajo zanimati v sakega Slovence in stanejo broš. 3 K. eleg. vez 4 K 50 v, po pošti 20 v več.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani 68-2 Prešernove ulice št. 3.

Poštne hranilnice šte. 49.086. Telefon šte. 135.

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILENIM BLAGOM TER POTREBŠČINAMI ZA KROJAČE IN ŠIVILJE.

ERNEST SARK

LJUBLJANA Dvorski trg št. 1.

Deželna vlada za Bosno in Hercegovino.

Št. 221.450 II.—III.

Razglas.

Da se izvede pavšaliranje desetine v Bosni in Hercegovini, se bo v letu 1907 oddalo

večje število mest za geometre

na dobo enega leta z letno plačo 2800 K in z dietnim, potnim in delavnim pavšalom mesečnih 180 K za čas dela na prostem.

Poleg tega dobe ti nastavljeni potrebne stroške za tja in nazaj povrnjene in dobe tudi po končanem zadovoljvem službovanju primerno nagrado.

Prosileci za omenjena mesta naj takoj, najpozneje pa do 31. januarja 1907 naslavlajo na deželno vlado v Sarajevu svoje prošnje, ki jim je priložiti krstni (rojstveni) list, domovnico, zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti za delo na prostem, dalje dokaz o tehnični izobrazbi in pa znanje kakega slovenskega jezika (hrvaščine, arščine, slovenščine, češčine, poljščine itd.).

Prošnje se imajo kolkovati z bosensko-hercegovskim kolkom za 1 K, priloge pa, ki niso že kolkovane s kakim avstrijskim ali ogrskim kolkom, s kolkom za 20 vin.

Kdor nima bosensko-hercegovskih kolkov, naj pa primeren znesek priloži v denarju.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

Židovske ulice št. 7

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. — Posebno priporočam lahke troceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.

Priporočam tudi veliko zalogo vseh

lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo na rast las in proti njih izpadanju **KAPILON št. 2**. Povzroča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstrani prahaj in vsake kožne bolezni na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina imajo prebrano zahvalno in priznati Stane poštnino prosto na vsako pošto lematek 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

4666 3 II **PETER JURIŠIČ**
lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lano-tonis in pristnih goisarskih gorskih čevljev.
Elegantna in 1666
jako skrbna izvršitev po vseh cenah

PFAFF-ovi šivalni stroji
so najboljši
za rodovinsko rabo za šivanje, krpanje in vezenje neprekošni za obrtne namene.
Šivajo naprej in nazaj. 2276 30
Kroglasta lega!!
Generalni zastopnik **Franc Tschinkel**
Ljubljana Kočevje
Mestni trg šte. 9. v gradu.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, v Prešernovih ulicah šte. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

124-1

Domarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5%, izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6%, izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

A. KUNST

Ljubljana

Židovske ulice 4

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsaki naročila se izvršujejo točno in po niski ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri sušanju naročil naj se blagovoli vsorec vpo-
slati.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Pariski modercil

Pariski modercil

Sprejaj ravna oblika, ne tišči na želodec. priporoča v največji izbi

Alojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Vsak dan sveže

pustne krofe

priporoča

J. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Važno! Za Važno! gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postražba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posilne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurške obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosk in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumna in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebn. priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

— Drogerija —

Anton Kanc
Ljubljana, Židovske ulice št. 1.

Kupuje se najvišji ceni rama
solišča (rože), cvetja, korenine, so-
meša, skurje itd. itd.

Prilika za nakup!

Nanovo zidane hiše s stanovanji, vredne od 80.000 do 100.000 kron, se zaradi udeležitve pri indus rijskem podjetju prodajo.

Vprašanja na upravništvo „Slov. Naroda“.

64-3

Pristne le z znamko ZVEZDA.
Tvorica jamči za stanovitnost.
Glavna zaloga pri
Vaso Petričiču v Ljubljani.

Pristne ruske galoše
„zvezdna znamka“
„PROWODNIK“ Riga
so najboljše.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

256-2

Največja zaloga

pohištva

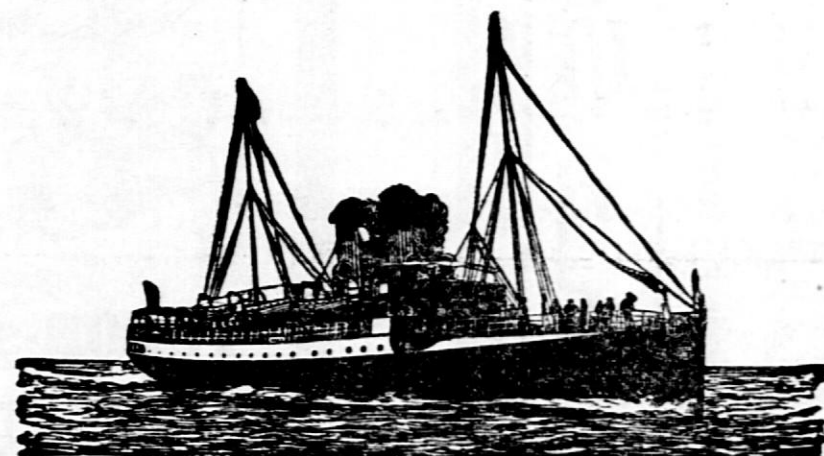
za spalno in jedilno sobo,
salone in gospoške sobe,
Preproge, zastorji,
medreol na vzmeti,
žimnatni medreol,
otroški vozički itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847

Ustanovljena 1847

CUNARD LINE
TRST-NEW-YORK

je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane 3108 63

v severno Ameriko

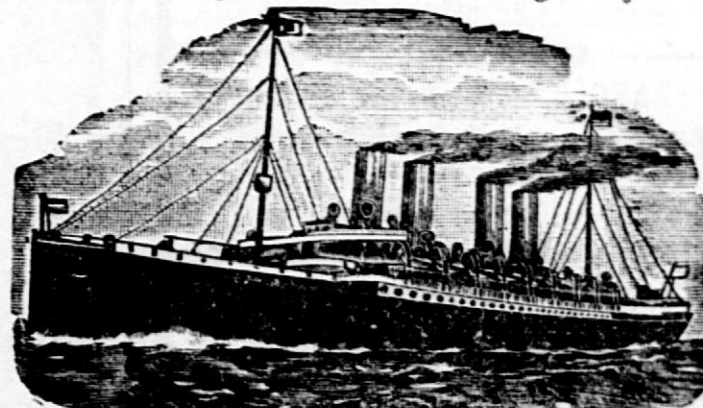
ker tod ni dolgotrajne in mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med pntjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni. Vsakih 14 dni vozijo. Hrana in postrežba najboljše.

Pojasnila daje in vozne liste prodaja glavni zastopnik:

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25.
poleg cerkve Sreca Jezusovega.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navode-
nega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških želez-
nic dobite v Ljubljani edine le pri :

EDVARDO TAVCARJU, Koovorske ulice št. 35

nasproti občeznani gestilni „pri Starem Tislerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. —
Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezpla-
čno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizono, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Salveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno. 3135-21

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfovo ulice št. 12

4012 29 Številka telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

**Ceno češko
posteljno perje!**

5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12—, belega, jako
mekkega skubljenega K 18—, K 24—,
snežno belega, mekega, skubljenega
K 30—, K 36—. Pošilja se franco proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj
vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachse, Lobes 35.
pošta Pizen na Češkem. 4734 3

Ne berite

tame, ampak poizkusiti morate staro
pre zkušeno zdravilo

Ilijskomlečnato m. o. Sreckonofa d.
Bergmann & Co., Daidano in
Deča na Lahi

prej Bergmannovo Ilijskomlečnato
milo (suanka 2 škrata), da dobite
bele post brez peg in nežno kožo
na obrazu. 2349 29

Po 80 via. ga prodajajo v Ljubljani
lekarar J. WAYER, dr. A. KANC,
VIKTOR SCHIFFER, par. OTON
FETICH-FRANKHEIM.

Klobuke
cilindre in
čepice
v najnovejših
faconah in v velikih
izborah
priporoča
Ivan Soklič.
Pod trancée št. 2. Pustila č. št. 2. č. št. 2.

**Vsakovrstne
rane**

se morajo skrbno varo-
vati pred vsako nesnago

ser se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana
razvije v zelo hudo, lahko odvratljivo rano. Za
to let se je izkazalo mednarodno maslo, tako
imenujemo prasko domaće maslo kot za-
naslivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane,
olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje
zdravljenje.

Ka! Razpustila se vsak dan 24
1 cela posuša 20 v. 1/4
posuša 20 v. Proti pred-
plačila 3 K 16 v. po posu-
se posuša 4 posuša, proti
predplačila 7 K 10 posu-
posuša posuša na vsako
posuša avstro-ogrsko mo-
narhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito do-
ponovno varstveno znamko

Glavna zaloga

8 FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

Praga 3352-9

Malé strana, ogel Nerudova ulice 208

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani se dobiva pri go-
spodih lekarnah: G. Piccoli, U.
pl. Trnkoczy, M. Mardetschla-
ger, J. Mayr.

Zdaj ali pa nikoli!

Ta prodaja bode kmalu potekla!

Vsako blago moramo izpečati, predno mine pogodba
Odložili smo se za trdno, da na vsak način odpravimo
pojedine lepoticja naše zaloge s krasno blestečimi

Tudor demanti

Najlepši posnetek na svetu.

Še dalje znižana cena.

Na izbiri imate razun tukaj naslikanih stvari — dokler
imamo še kaj blagaše tisoč drugih, pa ker nam zmanjkuje
prostora, ni bilo mogoče vseh tukaj naslikati, namreč
prstane, kravatte igle, broše, obeske, uhane, manšetne gumbe
itd. s krasno blestečimi

TUDOR demanti

ki so tudi znanstveno preskušeni.

Sedaj in
dokler
je kaj
blaga
pri nas

2

prej 8 Kron kroni

TUDOR-ske demante prodaja:

ANTON KRISPER

v Ljubljani, Mestni trg št. 21.

Znanja naročila se izvršujejo proti povzetju.

Za predpust 1907

so že došli najnovejši

plesni čevlji.

Največja izbira moških, damsk. in otr. čevljev.

Austrijsko - ameriška zaloga čevljev

Ljubljana
Prešernove ulice št. 50.

Revmatizem.

Onim, ki boleha na revmatizmu in
protinu, naznanim drage volje brez-
plačno v pismu, kako sem ozdravel v
kratkem času od svoje mučne trde-
ratne boleznj popolnoma.

KARL BADER, Monahovo,
Kurfürstenstrasse 40a. 416. 8

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA

NAPISOV IN GRBOV 1897

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.

Igriške ulice št. 6. —
Telefon št. 154.

4622-7

Zahtevajte le

Talanda Ceylon čaj

Marka prve vrste.

Ugaja vsakemu poznavatelju. Dobi
se v zavojih a 20 h in K 2—

Pred

nakupom

oglejte si velikansko

sukneno zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Spitalske
2 ulice št. 5.

Ostanki
pod ceno!

Vsestransko hvalo in priznanje

Je dosegel letošnji

KOLEDAR

za

kmetovalca

1907

Uredil dež nadzornik J. Legvart.

II. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; sveta

pravila o živinoreji, kravljenju goveje

živine in prasičev.

Praščijereja, mlekarstvo, preiskovanje

mleka, boleznj mleka. Obdelovanje

travnikov, narava in osuševanje trav-

nikov, umetna in naravna gnojila.

Sadjarja, naprava sadovnjaka.

Vinoreja, priprava dobrega vina. Kme-

tiški zakoni. Hmeljarstvo. Koledar,

sejmi in še mnogo drugga.

Vezan je letos v posebno močno platno

Cena s pošto K 1.80 75 3

Naroča se pri

Ivanu Bonaču v Ljubljani.

Vseled prihranite draga povzetja se

naj znesek naprej depozije.

Noben vesten gospodar naj ne bo brez

tega potrebnega koledarja.

Najpreprostejša poraba!

„PACIFIC“ MOČNATI IZDELEK IZ POSUŠENIH JAJEC

je preizkušen v uradnem
preizkuševališču za ži-
vila in se sme prodajati
in uporabljati brez vsa-
kega zadržka.

Pod stalnim nadzor
stvom preizkuševališča
lekarnarskega gremija.

„PACIFIC“ MOČNATI IZDELEK

POSUŠENIH JAJEC JE NEUTRPLJIV

za pripravljanje vseh jedil, za katera je sicer treba rumenjakov.

Telefon št. 10.202 LUDVIK WILD na Dunaju III. Marzergasse 12

Izredno ceno!

Dobivo se v vseh tr-
govinah za živila v za-
vitkih po

10	4196-6
60	
120	
240	
vinarjev.	

„PACIFIC“ MOČNATI IZDELEK IZ POSUŠENIH JAJEC

Edina prodaja za Kranjsko: ENGLHOFER & Co. v GRADCU, Moserhofgasse 45.